

**REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA
w POZNANIU**

Poznań, dnia 29 stycznia 2026 r.

WK.4022.22.2025

Pan
Jakub Gwit
Wójt
Gminy Powidz

Wystąpienie pokontrolne

Działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 7), informuję o wynikach kompleksowej kontroli gospodarki finansowej Gminy Powidz, obejmującej rok budżetowy 2024, a w miarę potrzeb także inne lata.

Wyniki kontroli wykazały nieprawidłowości i uchybienia opisane w protokole kontroli podpisanym w dniu 1 grudnia 2025 r. spowodowane nieprzestrzeganiem przepisów prawa, a mianowicie:

I.

1. W zakresie prowadzonych w 2024 roku ksiąg rachunkowych i ewidencji księgowej stwierdzono naruszenie przepisów:

- ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm. od 16.10.2024 r. Dz. U. z 2024 r. poz. 1530 ze zm.),
 - ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 poz. 120, ze zm.),
 - rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342),
 - przepisów wewnętrznych
- a mianowicie:

1) Urząd Gminy Powidz nie opracował załącznika do polityki rachunkowości określającego zasady prowadzenia kont podatkowych, co powoduje brak zgodności funkcjonowania kont z ustawą o rachunkowości oraz rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010 r. Nr 208 poz. 1375). Brak tej instrukcji ogranicza możliwość prawidłowego prowadzenia ewidencji podatków i opłat oraz zwiększa ryzyko błędów w księgowości. Wójt powinien opracować i wdrożyć instrukcję jako załącznik do polityki rachunkowości oraz zapewnić jej stosowanie w codziennej ewidencji podatków i opłat.

Naruszało to:

- art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości,

Skarbnik w wyjaśnieniu podał, że „W Urzędzie Gminy Powidz nie opracowano instrukcji dotyczącej podatków i opłat w formie odrębnego załącznika do polityki rachunkowości (...).Instrukcja dotycząca podatków i opłat zostanie opracowana i wdrożona w życie.”

- 2) w Urzędzie Gminy Powidz ewidencja szczegółowa do konta 221 „Rozrachunki z odbiorcami” (dochody z najmu, dzierżawy, użytkowania wieczystego, sprzedaży mienia) prowadzone były w programie Microsoft Excel, zamiast w systemie komputerowym RADIXFKB+, zgodnie z polityką rachunkowości. Program Excel nie jest programem przeznaczonym do prowadzenia ksiąg rachunkowych zgodnie z ustawą o rachunkowości. Prowadzona ewidencja nie spełnia wymogów zawartych w opisie do konta 221 i uniemożliwia zapewnienie ciągłości zapisów, poprawności księgowości i bezpieczeństwa danych.

W opisie do konta 221 w ZPK zapisano, że ewidencja szczegółowa do konta 221 powinna być prowadzona według dłużników i podziałek klasyfikacji budżetowej oraz budżetów, których należności dotyczą.

Naruszało to:

- art. 13 ust. 3, 4 i 5 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którymi księgi rachunkowe prowadzone przy użyciu komputera powinny być prowadzone w sposób rzetelny, trwałe i kompletny, w jednym spójnym systemie informatycznym, zapewniającym ciągłość zapisów oraz powiązanie ewidencji syntetycznej i analitycznej. System ten powinien umożliwiać sporządzanie zestawień obrotów i sald oraz ustalenie stanu aktywów i pasywów, a także zapewniać ochronę danych przed zniszczeniem, nieuprawnionym dostępem i niekontrolowaną modyfikacją. Prowadzenie ewidencji księgowej w arkuszach kalkulacyjnych Microsoft Excel nie spełnia powyższych wymogów ustawy;
- zasady funkcjonowania konta 221”Należności z tytułu dochodów budżetowych” zawarte w rozporządzeniu oraz w Zakładowym Planie Kont Urzędu Gminy Powidz określone w Zarządzeniu Nr 391/24 Wójta Gminy Powidz z 07.02.2024 r. w sprawie polityki rachunkowości.

W wyjaśnieniu Skarbnik podał, że „Gmina jest w trakcie wyboru oprogramowania, które umożliwi prowadzenie ewidencji ksiąg pomocniczych zgodnie z wymogami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości . Po zakończeniu procesu zakupu oraz wdrożenia tego oprogramowania, ewidencja pomocnicza dochodów nie będzie prowadzona w arkuszach kalkulacyjnych (Excel), lecz bezpośrednio w systemie finansowo-księgowym, który zapewni pełną zgodność z obowiązującymi przepisami w zakresie rachunkowości jednostek sektora finansów publicznych.”;

- 3) Polityka rachunkowości Urzędu Gminy Powidz nie zawierała wymaganego wykazu ksiąg rachunkowych ani wykazu zbiorów danych wykorzystywanych przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych w systemie komputerowym, z określeniem ich struktury, wzajemnych powiązań oraz funkcji w organizacji ksiąg. Brak tych zapisów powoduje niepełne uregulowanie zasad prowadzenia ksiąg oraz utrudnia zapewnienie kontroli, integralności i spójności danych księgowych.

Naruszało to:

- art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości, który zobowiązuje jednostkę do posiadania i stosowania dokumentacji opisującej system przetwarzania danych, w tym wykazu programów komputerowych wykorzystywanych do prowadzenia ksiąg rachunkowych, wraz z opisem ich funkcji, zasad ochrony danych oraz procedur zapewniających rzetelność i kompletność zapisów,

- art. 13 ust. 3–5 ustawy o rachunkowości określający zasady prowadzenie ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera oraz dokumentacja zbiorów danych;
- 4) zakupy i umorzenie pozostałych środków trwałych w Urzędzie Gminy Powidz ujmowano w księgach rachunkowych zapisami na stronie Wn konta 013 „Pozostałe środki trwałe” oraz na stronie Ma konta 072 „Umorzenie pozostałych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz zbiorów bibliotecznych”,
zamiast:
- a) zakup - na stronie Wn konta 013 oraz na stronie Ma konta 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”,
 - b) zapłata - na stronie Wn konta 201 oraz na stronie Ma konta 130 „Rachunek bieżący jednostki”,
 - c) umorzenie naliczone do 10.000,00 zł pozostałych środków trwałych, włączonych do ewidencji księgowej: na stronie Wn konta 401 „Zużycie materiałów i energii” oraz na stronie Ma konta 072 „Umorzenie pozostałych środków trwałych.
- Powyższe naruszało:
- art. 4 ust. 1 oraz art. 10 ust. 1 ustawy o rachunkowości,
 - zasady funkcjonowania kont 013, 072, 401 i 201 określone w rozporządzeniu w sprawie zasad rachunkowości i planów kont dla jednostek samorządu terytorialnego oraz w Zakładowym Planie Kont Urzędu Gminy Powidz,
- W wyjaśnieniu księgowa podała, że *„Z powodu przeoczenia księgowano niezgodnie z zasadami funkcjonowania kont podanych w załączniku Nr 3 do rozporządzenia.”*;
- 5) dochody Klubu Dziecięcego Gminy Powidz za miesiąc grudzień 2024 roku zaksięgowano bezpośrednio na kontach 133 „Rachunek bieżący jednostki” i 901 „Dochody budżetowe”, z pominięciem konta 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych”. Konto 222 służy do ewidencji dochodów budżetowych i stanowi obowiązkowy etap księgowania dochodów przed ich przekazaniem na konto budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Pominięcie konta 222 spowodowało rozbieżność w wysokości 24.580,32 zł między sprawozdaniem Rb-27S a stanem konta 222.
- Powyższe naruszało:
- art. 4 ust. 1 oraz art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości,
 - zasady funkcjonowania konta 222 i 901 określone w rozporządzeniu oraz w Zakładowym Planie Kont Urzędu Gminy Powidz,
- W wyjaśnieniu księgowa podała, że *„Na koncie 222 nie ujęto przez przeoczenie kwoty 5.808,32 w rozdziale 85516 p. 0830. Dochody te zostały zaksięgowane na kontach 133/901. W roku 2025 wszystkie dochody budżetowe Klubu Dziecięcego Gminy Powidz były księgowane w następujący sposób wpływ – 133/222, przeksięgowanie na koniec m- ca wg sprawozdań 222/901.”*;
- 6) w Urzędzie Gminy Powidz wystąpiła różnica między zestawieniem obrotów i sald a przeksięgowaniem dochodów na konto 961 w kwocie 297,25 zł. Różnica ta wynikała m.in. z błędnego zaksięgowania zwrotu nadpłaty odsetek w wysokości 210,75 zł oraz nieprawidłowego przeksięgowania innych kwot (2,92 zł i 83,58 zł). Nadpłata ta dotyczyła lat ubiegłych i powinna zostać prawidłowo udokumentowana w ewidencji szczegółowej na koncie 221. Brak szczegółowej ewidencji dłużnika uniemożliwia ustalenie zasadności dokonanej nadpłaty.
- Stanowiło to naruszenie:
- art. 4 ust. 1 ustawy o rachunkowości, który nakłada na jednostkę obowiązek prowadzenia rachunkowości w sposób rzetelny, bezbłędny, sprawdzalny i na bieżąco,

tak aby księgi rachunkowe, sprawozdania finansowe oraz dane w nich zawarte przedstawiały rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego jednostki,

Księgowa wyjaśniła: „Różnica powstała między dokumentem ZR a wydrukiem „Zestawienie stanów kont – syntetyczne” dot. konta 901- Dochody budżetu na kwotę 297,25 powstała na skutek wystąpienia ujemnych dochodów w dz. 700 r. 70005 p. 0920 – 210,75 zł, dz. 010 r. 01010 p. 0920 – 2,92 zł i dz. 754 r. 75495 p. 0970 - 83,58 zł. Kwota 210,75 zł wynika z zaksięgowania w dniu 24.04.2024 r. na koncie 901-700-70005-0920-06 zwrotu nadpłaty odsetek z tytułu sprzedaży lokalu mieszkalnego / nadpłata dotyczyła lat ubiegłych, w roku 2024 Gmina Powidz nie posiadała dochodów z tego tytułu. Kwoty 2,92 zł i 83,58 zł wynikają z błędnego przeksięgowania dochodów analitycznie.”

„W trakcie czynności kontrolnych ujawniono, iż nadpłata w wysokości 210,75 zł wykazana w sprawozdaniu za 2023 rok w dziale 700, rozdz. 70005 par. 0920 została naliczona przez pracownika merytorycznego błędnie z uwagi na brak zastosowania stopy redyskonta weksli od wartości sprzedanej nieruchomości Państwu S.J.G. Podczas kontroli dokonano naliczenia odsetek od należności wg stawki od redyskonta weksli oraz odsetek za opóźnienie w spłacie rat. Podczas tych czynności wykazano, iż zamiast nadpłaty powstała niedopłata w wysokości 394,88 zł. Powyższa kwota będzie egzekwowana od nabywcy łącznie z odsetkami.”;

- 7) w ewidencji konta 224 „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich” i konta 810 „Dotacje budżetowe, płatności z budżetu środków europejskich oraz środki z budżetu na inwestycje”, ujęto wpłatę w kwocie 100.000,00 zł na Fundusz Wsparcia Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu (dział 754, rozdział 75404, § 6170 „Wpłaty jednostek na państwowy fundusz celowy na finansowanie i dofinansowanie zadań inwestycyjnych”). Wydatek został dokonany na podstawie porozumienia zawartego w dniu 14 marca 2024 r. pomiędzy Gminą Powidz, a Komendą Wojewódzką Policji w Poznaniu. Przedmiotowy wydatek nie stanowił dotacji w rozumieniu art. 126 ustawy o finansach publicznych, lecz jest przychodem funduszu zgodnie z art. 13 ust. 4e pkt 2 w związku z ust. 4c ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2023 r. poz. 171, ze zm., od 06.02.2024 r. Dz. U. z 2024 r. poz. 145, ze zm.),

Kwotę 77.428,50 zł (wynikającą z rozliczenia dotacji) wykazano w sprawozdaniu finansowym „Zestawienie zmian w funduszu jednostki Urzędu” sporządzonym na dzień 31 grudnia 2024 r. w kol. „Stan na koniec roku bieżącego” w poz. „Dotacje i środki na inwestycje”.

Powyższe działanie stanowiło naruszenie:

- art. 4 ust. 2 ustawy o rachunkowości nakazującego ujmować w księgach zdarzenia zgodnie z ich treścią ekonomiczną,
- art. 24 ust. 1 i ust. 2 ustawy o rachunkowości stosownie do których księgi rachunkowe należy prowadzić tak, aby dokonywane w nich zapisy odzwierciedlały stan rzeczywisty,
- zasad funkcjonowania konta 224 określone w Planie kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych stanowiącym załącznik nr 3 do rozporządzenia.

Księgowa wyjaśniła: „Wydatek w kwocie 77.428,50 (po rozliczeniu) zł tytułem przekazania środków na Fundusz Wsparcia Policji Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu potraktowano jako wydatek o charakterze dotacyjnym, ponieważ na wyżej wymienione zadanie zawarto porozumienie w dniu 01.08.2024 r. (...).”;

8) kontrola sald ksiąg budżetu wykazała, że konto 240 „Pozostałe rozrachunki” na dzień 31.12.2024 roku wykazywało saldo Ma w wysokości 95,84 zł.

Ustalono, że operacje księgowe dotyczące wpłaty w kwocie 95,84 zł z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi były zaksięgowane w sposób nieprawidłowy i niespójny, co doprowadziło do wykazania na dzień 31.12.2024 r.:

- w księgach budżetu - salda Ma konta 240 „Pozostałe rozrachunki”, mimo że kwota ta nie stanowiła zobowiązania budżetu,
- w księgach Urzędu – salda Wn konta 141 „Środki pieniężne w drodze” oraz salda Ma konta 245 „Wpływy do wyjaśnienia”.

Kwota 95,84 zł została początkowo zaksięgowana jako kwota do wyjaśnienia, następnie błędnie zaklasyfikowana jako dochód w dziale 600 zamiast w dziale 900, a przed zamknięciem roku budżetowego przeniesiona w Urzędzie na konta 141 „Środki pieniężne w drodze” i 245 „Wpływy do wyjaśnienia” oraz w budżecie na konto 240 „Pozostałe rozrachunki” bez przypisania klasyfikacji budżetowej. Skutkowało to brakiem ujęcia tej kwoty w sprawozdaniu rocznym jednostkowym i zbiorczym Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych za 2024 rok (kwotę przeniesiono bezzasadnie z konta 130 „Rachunek jednostki” na konto 141 „Środki pieniężne w drodze”) oraz wykazaniem jej jako dochodu dopiero w sprawozdaniu za styczeń 2025 roku.

Konsekwencją powyższego było wykazanie kwoty 95,84 zł:

- w bilansie jednostki sporządzonym na dzień 31.12.2024 r. w Aktywach w poz. „Inne środki pieniężne” oraz w Pasywach w poz. „Pozostałe zobowiązania”,
- w bilansie budżetu w Aktywach w poz. „Środki pieniężne budżetu” oraz w Pasywach w poz. „Pozostałe zobowiązania”.

Przedstawiony w trakcie kontroli protokół weryfikacji salda konta 240 „Pozostałe rozrachunki” na dzień 31.12.2024 r. nie odnosił się do dokumentów źródłowych i ograniczał czynności do sprawdzenia salda, nie weryfikując prawidłowości zapisów analitycznych a pomimo to komisja inwentaryzacyjna stwierdziła, że saldo konta 240 jest realne i prawidłowo ustalone.

Naruszało to zasady rzetelnej i kompletnej inwentaryzacji, ponieważ nie zapewnia pełnej kontroli nad rzeczywistym stanem środków i rozrachunków.

Powyższe działanie stanowiło naruszenie:

- art. 26 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości nakładającego obowiązek przeprowadzania inwentaryzacji aktywów i pasywów w celu ustalenia rzeczywistego stanu składników majątkowych i rozrachunków na koniec roku obrachunkowego,
- art. 24 ustawy o rachunkowości nakazującego, aby księgi rachunkowe były prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco, co oznacza, że muszą odzwierciedlać stan rzeczywisty, zawierać kompletne i poprawne zapisy wszystkich dowodów, umożliwiać kontrolę poprawności oraz zapewnić chronologiczny i systematyczny układ danych do sporządzania sprawozdań,
- art. 4 ust. 2 ustawy o rachunkowości nakazującego ujmować w księgach zdarzenia zgodnie z ich treścią ekonomiczną,
- zasad funkcjonowania konta budżetu 240, kont Urzędu 141 i 245 określone w planie kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych stanowiącym załącznik nr 3 do rozporządzenia.

W trakcie kontroli wyjaśnienie dotyczące salda konta 240 złożyła księgowa, w którym podała, że: „Saldo konta 240 – „Pozostałe rozrachunki” stanowi kwota 95,84 zł. Jest to wpłata dokonana na konto „Gmina śmieci” o numerze 96 8538 0002 0000 0688 2000 0200 w dniu 29.10.2024 r. /WBO 213/ przez p. B. Z. tytułem „Dopłata według wezwania GK.3137.2.54.2024”. Wpłata ta została zaksięgowana w sposób następujący: 133/240 130/245 i stanowiła kwotę do wyjaśnienia. W dniu 31.12.2024 r. dokumentem PK 191

kwotę tą przeksięgowano z konta 130/245 na konto 141/245 . W dniu 07.11.2024 r. /WB 219/ została przekazana na konto "Gmina Powidz" i zaksięgowana 133/901, 130/221 dz. 600 R. 60016 p.0620 zgodnie z tym co sugerował opis wpłaty. W momencie sporządzania rocznych sprawozdań RB27S /m-c I/ 2025 zauważono, że wpłata ta została źle zaklasyfikowana i powinna być ujęta w dz. 900 r. 90002 p.0490. Z uwagi na to, że na stanowisku dot. „śmieci” na moment sporządzania sprawozdania był już zamknięty rok 2024 kwotę tą dokumentem PK 129 zaksięgowano ORGAN -na koncie 240 , URZĄD -PK 166 na koncie 245. W dniu 31.12.2024r. dokumentem PK 191 kwotę tą przeksięgowano z konta 130/245 na konto 141/245. W dniu 31.01.2025r. na podstawie dokumentu PK 4 , PK 1 otrzymanego ze stanowiska „śmieci”, PK 10 oraz dyspozycji pisemnej p. Z. B. zaksięgowano tą kwotę na poczet wpłat roku 2025 w dz. 900 r. 90002 p.0490. Kwota 95,84 zł nie została ujęta w sprawozdaniu rocznym Rb-27 S z uwagi na zaksięgowanie tej kwoty ORGAN Wn 133 Ma 240 URZĄD JEDNOSTKI Wn 141 Ma 245. Na koncie 141 kwota ta została zaksięgowana bez klasyfikacji. Kwota 95,84 zł została ujęta w sprawozdaniu Rb 27S za m-c I/2025r.

W bilansie jednostki sporządzonym na dzień 31.12.2024r. kwotę 95,84zł wykazano :

AKTYWA poz. Inne środki pieniężne w kwocie 128,11zł / 32,27 zł + 95,84zł/

PASYWA poz. Pozostałe zobowiązania w kwocie 29.644,44zł , na którą składają się kwoty:

95,84zł /konto 245/

4.242,20 /konto 240/

25.306,40 /konto 221/.

W bilansie budżetu kwotę 95,84zł wykazano :

AKTYWA poz. Środki pieniężne budżetu w kwocie 2.912.679,71zł

PASYWA poz. Pozostałe zobowiązania 95,84zł /konto 240/

W dodatkowym wyjaśnieniu podano: „Kwota 95,84 zł została ujęta w sprawozdaniu Rb 27S za m-c I/2025 z uwagi na zaksięgowanie jej w następujący sposób:

W Organie 240/901 w dziale 900 r. 90002 p.0490 na podstawie dokumentu księgowego PK 4.

W Jednostce 245/221 i 130/141 w dziale 900 r. 90002 p. 0490 na podstawie dokumentu księgowego PK 10.

Po wyjaśnieniu w 2025 roku wpłaty 95,84 zł nie było możliwe skorygowanie jej w księgach rachunkowych 2024 r. z uwagi na brak możliwości od księgowania zamkniętego już roku w systemie księgowym VIP na stanowisku dot. odpadów komunalnych.”

Wyjaśnienie stanowi akta kontroli B.II.13a.;

- 9) na koncie 998 „Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego” księgowania dokonywane były dopiero na koniec kwartału, na podstawie zrealizowanych wydatków (faktur), zamiast ujmowania ich na bieżąco w momencie powstania zobowiązania (np. zawarcia umowy lub decyzji o wydatkach).

W konsekwencji powyższego księgowania było brak aktualnego obrazu stanu zaangażowania budżetowego w ciągu roku, co z większą ryzyko przekroczenia planu wydatków, utrudnia planowanie i monitorowanie realizacji budżetu.

Naruszało to zasady funkcjonowania konta 998 „Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego”, określone w załączniku nr 3 rozporządzenia Ministra Finansów zgodnie z którymi zaangażowania na koncie 998 po stronie Ma ujmuje się natychmiast po powstaniu zobowiązania, a nie dopiero po faktycznej realizacji wydatku.

- 10) ustalono, że środki o charakterze pozabudżetowym, pozyskane z Funduszu Solidarnościowego na realizację zadania w ramach programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka Wytchnieniowa”, które wpływały na wyodrębniony rachunek bankowy, w księgach budżetu ujmowano na koncie 133 „Rachunek budżetu”. Środki te są funduszami celowymi, a nie środkami budżetowymi gminy i powinny być co do zasady ujmowane odpowiednio jako aktywa w księgach rachunkowych Urzędu Gminy na koncie 139 „Inne rachunki bankowe”.

Stanowiło to naruszenie:

- art. 4 ust. 1 ustawy o rachunkowości, który nakazuje jednostkom stosować przyjęte zasady (politykę) rachunkowości, rzetelnie i jasno przedstawiając sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy,
- art. 4 ust. 2 ustawy o rachunkowości, który mówi, że zdarzenia, w tym operacje gospodarcze, ujmuje się w księgach rachunkowych i wykazuje w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną,
- art. 20 ust. 2 ustawy o rachunkowości, który stanowi, że podstawą zapisów w księgach rachunkowych są dowody księgowe stwierdzające dokonanie operacji gospodarczej,
- zasad funkcjonowania konta 133 „Rachunek budżetu” określonych w Planie kont dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego będącym załącznikiem nr 2 do rozporządzenia oraz w przepisach wewnętrznych jednostki;

- 11) odsetki od zaległych należności księgowano na koncie 290 „Odpisy aktualizujące należności”, zamiast na odpowiednich kontach przychodów lub kosztów finansowych. Przypis należnych odsetek ujmowano na koniec kwartału zapisem Wn 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” Ma 290 „Odpisy aktualizujące należności”.

Działanie to było niezgodne z przepisami art. 35b i art. 35c ustawy o rachunkowości oraz opisem do konta 290.

Należności wykazywane w bilansie Urzędu Gminy Powidz nie uwzględniały odpisu aktualizującego, co jest skutkiem błędnego księgowania.

W dniu 31 marca 2025 r. dokonano korekty błędnych zapisów na koncie 290. Korekta została przeprowadzona dokumentem PK 37, który zmniejszył wysokość odsetek zaksięgowanych na koncie 290.

Ponadto stwierdzono, że w Urzędzie Gminy Powidz, w przepisach wewnętrznych, nie określono zasad dokonywania odpisów aktualizujących stosownie do art. 28 ust. 7 oraz art. 35b ustawy o rachunkowości, co ogranicza możliwość rzetelnej wyceny aktywów oraz zapewnienia zgodności ksiąg rachunkowych ze stanem faktycznym i prawnym.

Podczas kontroli Zarządzeniem Nr 45/25 Wójta Gminy Powidz z dnia 7 sierpnia 2025 roku zmieniono zarządzenie Nr 391/24 Wójta Gminy Powidz z dnia 7 lutego 2024 r. w sprawie wprowadzenia Zasad (polityki) rachunkowości i wprowadzono z dniem 7 sierpnia 2025 r. zapis, mówiący, że odpisów aktualizujących należności dokonuje się jednorazowo na koniec roku budżetowego, przy wykorzystaniu kryterium wiekowania należności, gdzie wielkość odpisu aktualizującego należności uzależnia od okresu ich przeterminowania.

Naruszało to:

- art. 35b i art. 35c ustawy o rachunkowości,
- § 10 ust. 1 i 4 rozporządzenia Ministra Finansów,
- zasady funkcjonowania konta 290 „Odpisy aktualizujące należności” określone w rozporządzeniu,
- zasady funkcjonowania konta 290 określone w Planie kont dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego będącym załącznikiem nr 3 do rozporządzenia oraz w przepisach wewnętrznych jednostki.

W wyjaśnieniu Księgowa podała, że: „Na koncie 290 „Odpisy aktualizujące należności” ewidencjonowano operacje gospodarcze dotyczące naliczenia odsetek od nieuregulowanych przez zobowiązane podmioty należności zapisami: Wn 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” / Ma 290 „Odpisy aktualizujące należności” - przypis należnych odsetek na koniec każdego kwartału. Działanie takie było niezgodne z przepisami art. 35b i 35c ustawy o rachunkowości oraz opisem do konta 290 wynikającego z załącznika Nr 3 do rozporządzenia.

W dniu 31 marzec 2025 r. dokonano korekty odpisu aktualizującego należności od zaległości czynszowych, podatków i opłat – odsetek w kwocie 44.843,71 zł dokumentem PK 37, zmniejszając wysokość odsetek zaksięgowanych na koncie 290 (Wn 221 Ma 290). W bieżącym roku (2025) przypis należnych odsetek w księgach Urzędu Gminy Powidz ujmują się na koniec każdego kwartału na kontach Wn 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”/ Ma 750 „Przychody finansowe”. Natomiast odpisy aktualizujące należności wątpliwych w księgach 2025 r. będą ujęte na koncie 290 „Odpisy aktualizujące należności” jednorazowo na koniec roku budżetowego, przy wykorzystaniu kryterium wiekowania należności zgodnie z Zarządzeniem Nr 45/25 Wójta Gminy Powidz z dnia 7 sierpnia 2025 roku.”;

12) zakupu usług dokonano na podstawie dokumentów „proforma”:

1) w dziale 750 rozdziale 75023 § 4300 „zakup usług pozostałych” na „organizację pobytu na Europejskim Kongresie Samorządów w dniach 4-5.03.2024 Mikołajki”:

a) na kwotę 2.398,50 zł z podatkiem od towarów i usług – dokument proforma nr 2024/01/0006 z dnia 10.01.2024 r. (data wpływu do Urzędu 11.01.2024 r.), (WB nr 11/2024 z dnia 16.01.2024 r.);

b) na kwotę 492,00 zł z podatkiem od towarów i usług - dokument proforma 2024/02/0630 z dnia 19.02.2024 r. (data wpływu do Urzędu 19.02.2024 r.), (WB nr 037/2024 z dnia 21.02.2024 r.);

2) w dziale 750 rozdziale 75075 § 4300 „zakup usług pozostałych” usługi hotelowej: „usługa hotelowa” - faktura Proforma 27/2024 z dnia 18.06.2024 r. (data wpływu do Urzędu 19.06.2024r.) na kwotę 1.940,00 zł z podatkiem od towarów i usług.

Faktura „proforma” nie jest dokumentem księgowym, nie spełnia wymogów dowodu księgowego, ponieważ jest dokumentem o charakterze informacyjnym, który pełni funkcję oferty.

Powyższe naruszało art. 20 ust. 2 w związku z art. 21 ust. 1 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym podstawą zapisów w księgach rachunkowych są dowody księgowe stwierdzające dokonanie operacji gospodarczej;

13) umową na bankową obsługę budżetu Gminy zawartą w dniu 01.01.2024 r., objęto również prowadzenie rachunków bankowych dla dwóch samorządowych instytucji kultury posiadających osobowość prawną.

Zgodnie z przepisami art. 264 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych bankową obsługę budżetu jednostki samorządu terytorialnego wykonuje bank wybrany na zasadach określonych w przepisach o zamówieniach publicznych, a zasady wykonywania obsługi bankowej określa umowa zawarta między zarządem jednostki samorządu terytorialnego a bankiem. Ponadto zgodnie z przepisami art. 17 i art. 27 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2020 r. poz. 194, ze zm.) dyrektor instytucji kultury zarządza instytucją i reprezentuje ją na zewnątrz, instytucja kultury gospodaruje samodzielnie przydzieloną i nabytą częścią mienia oraz prowadzi samodzielną gospodarkę w ramach posiadanych środków, kierując się zasadami efektywności ich

wykorzystania, podstawą gospodarki finansowej instytucji kultury jest plan finansowy ustalony przez dyrektora, z zachowaniem wysokości dotacji organizatora. Z powyższych regulacji wynika zakres samodzielności prawnej samorządowych instytucji kultury, które posiadają odrębną osobowość prawną i nie są objęte budżetem gminy, powinny zatem samodzielnie zawrzeć umowy z bankiem.

W wyjaśnieniu Skarbnik podał, że „zgodnie z zapisami umowy na obsługę bankową Urząd Gminy Powidz płaci za w/w usługę 2.000,00 zł brutto miesięcznie. Umowa obejmuje prowadzenie obsługi bankowej wszystkich jednostek organizacyjnych Gminy Powidz w tym Samorządowych Instytucji Kultury, które finansowane są ze środków własnych Gminy w postaci dotacji podmiotowej. Zawarcie odrębnej umowy przez te instytucje generowałoby dodatkowe koszty, które w dalszej perspektywie obciążałyby budżet Gminy Powidz. Kierując się zasadą oszczędności uznano, że ekonomicznie uzasadnionym jest zawarcie umowy na wspólną obsługę bankową”.

2. Kontrola sprawozdań w zakresie operacji finansowych na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 652) wykazała, że w sprawozdaniu jednostkowym Urzędu Gminy Powidz Rb-Z kwartalne o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji sporządzonym na dzień 31.12.2024 r., w części B, w wierszu F.3 „Poręczenia i gwarancje” wykazano kwotę 167.000,00 zł, dotyczącą poręczenia zawartego w dniu 12 sierpnia 2024 r. pomiędzy Bankiem Spółdzielczym w Słupcy a Gminą Powidz. Z dokumentacji wynika, że kredyt, na który dokonano poręczenia, został spłacony w dniu 16.12.2024 r., więc poręczenie na dzień 31.12.2024 r. nie było już aktywne i nie powinno być wykazywane w sprawozdaniu.

Na koncie pozabilansowym poręczenie to również nie figurowało.

Naruszało to:

- § 4 ust.1 pkt 1 rozporządzenia, który nakazuje kierownikom jednostek sporządzać sprawozdanie jednostkowe na podstawie ksiąg rachunkowych lub ewidencji księgowej danej jednostki oraz innych dokumentów dotyczących tej jednostki,
- § 4 pkt 1 Instrukcji sporządzania sprawozdań będącej załącznikiem nr 8 do rozporządzenia, z którego wynika, że w części B „Poręczenia i gwarancje” należy wykazać niewymagalne (potencjalne) zobowiązania ciążące na jednostce z tytułu udzielonych poręczeń lub gwarancji, jak również zobowiązania wymagalne, które jednostka udzielająca poręczenia (gwarancji) musi spłacić za dłużnika w przypadku uruchomienia poręczenia (gwarancji), czyli realizacji umowy poręczenia (gwarancji).

3. W sporządzonym na dzień 31.12.2024 r. bilansie z wykonania budżetu Gminy Powidz stwierdzono nieprawidłowości:

- 1) w Pasywach, poz. I.1. „Zobowiązania finansowe”, wykazano kwotę 6.401.718,08 zł, podczas gdy rzeczywiste zadłużenie z tytułu kredytów wynosiło 5.190.182,68 zł. Nadwyżka w kwocie 1.211.535,40 zł wynikała z ujęcia w księgach przypisu odsetek od kredytów należnych w okresie od stycznia 2025 r. do września 2032 r. na kontach 909 „Rozliczenia okresowe” i 134 „Kredyty bankowe”.

Powyższe zawyżyło salda zobowiązań w bilansie budżetu oraz naruszało zasadę rzetelnego i prawidłowego prezentowania stanu zobowiązań na koniec roku budżetowego;

- 2) w Pasywach w poz. I.1.1. „Zobowiązania krótkoterminowe (do 12 miesięcy)” wykazano kwotę 0,00 zł, podczas gdy z harmonogramów spłat oraz ze sprawozdania Rb-UZ rocznego sprawozdania uzupełniającego o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych

jednostki na dzień 31 grudnia 2024 r. wynika, że do zapłaty w 2025 roku przypadnie kwota 800.000,00 zł;

Stanowiło to naruszenie:

- a) art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 poz. 120, ze zm.), zgodnie z którym jednostki obowiązane są stosować przyjęte zasady (politykę) rachunkowości, rzetelnie i jasno przedstawiając sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy,
- b) art. 4 ust. 2 ustawy rachunkowości, który stanowi że zdarzenia, w tym operacje gospodarcze, ujmuje się w księgach rachunkowych i wykazuje w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną,
- c) art. 24 ust. 1 w związku z ust. 2 ustawy o rachunkowości, z których wynika obowiązek prowadzenia ksiąg rachunkowych tak, aby dokonywane w nich zapisy odzwierciedlały stan rzeczywisty,
- d) art. 4a ust. 1 ustawy o rachunkowości obligującego kierownika jednostki oraz członków organu nadzorującego jednostki do zapewnienia, aby sprawozdanie finansowe (...) spełniało wymagania przewidziane w ustawie.

4. Kontrola przeprowadzenia i rozliczenia inwentaryzacji składników majątkowych według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. wykazała naruszenie przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 poz. 120, ze zm.) oraz obowiązujących w jednostce regulacji wewnętrznych, polegające na tym, że:

- 1) materiały zostały objęte inwentaryzacją drogą weryfikacji zamiast spisu z natury, czym naruszono art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy o rachunkowości. Inwentaryzacja drogą weryfikacji obejmuje się wszystkie składniki aktywów i pasywów, które z różnych przyczyn nie mogą być zinwentaryzowane drogą spisu z natury lub wzajemnego uzgodnienia i potwierdzenia stanu księgowego;
- 2) w trakcie inwentaryzacji przeprowadzanej w 2024 roku dokonano częściowej likwidacji składników majątkowych ujętych w ewidencji ilościowo-wartościowej, bez sporządzenia protokołów likwidacyjnych przez komisję likwidacyjną, czym naruszono przepisy ustawy o rachunkowości oraz postanowienia Zarządzenia Nr 30/2024 Wójta Gminy Powidz z dnia 25 października 2024 r. w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji. Dotyczyło to m.in. składników wykazanych na arkuszach spisu z natury nr 444 i 445 o łącznej wartości 24.089,19 zł oraz arkusza nr 0000414 w Ośrodku Zdrowia o wartości 2.047,43 zł.
W Zarządzeniu Nr 30/24 Wójta Gminy Powidz z dnia 25 października 2024 r. w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji zapisano, że aby uniknąć zbędnych zapisów, należy fizycznie zlikwidować nieuszkodzone i nienaprawialne składniki majątkowe, które są ujęte w ewidencji ilościowo-wartościowej. Proces ten wymagał sporządzenia protokołu przez komisję likwidacyjną która oceniała przydatność środków do dalszej eksploatacji;
- 3) komisja inwentaryzacyjna przeprowadziła w dniu 22 listopada 2024 r. spis z natury środków trwałych Gminy Powidz znajdujących się w jednostce OSP Powidz, obejmujący środki trwałe ujęte na koncie 011 o wartości 328.284,34 zł oraz pozostałe środki trwałe ujęte na koncie 013 o wartości 141.141,16 zł, podczas gdy inwentaryzacja środków trwałych powierzonych OSP działającym jako stowarzyszenia powinna być przeprowadzona w formie weryfikacji poprzez pisemne potwierdzenie stanu tych składników przez OSP, zgodnie z art. 26 ust. 2 w związku z art. 4 ust. 5 ustawy o rachunkowości.

W wyjaśnieniu podano, że „Inwentaryzacja w wyżej wymienionych budynkach obejmowała mienie którego właścicielem jest Gmina Powidz. Wartość mienia wykazanego na arkuszach spisowych na dzień 31.12.2024 ujęta była na kontach w księgach rachunkowych gminy. Wójt jako organ wykonawczy ma prawo kontrolować sposób wykorzystywania gminnego mienia, podejmować działania mające na celu właściwą ewidencję oraz ochronę tego mienia. Celem zarządzanej inwentaryzacji było sprawdzenie faktycznego stanu mienia oraz weryfikacja zgodności ewidencji księgowej z rzeczywistością. Ponadto inwentaryzacja pozwoliła ocenić stan techniczny mienia gminnego a co za tym idzie zaplanować wydatki inwestycyjne.”;

4) w zakresie druków ścisłego zarachowania stwierdzono następujące nieprawidłowości:

a) w prowadzonej księdze druków ścisłego zarachowania ujmowano druki inne niż określone w Zarządzeniu Nr 391/2024 Wójta Gminy Powidz, a ponadto księga ta była prowadzona nierzetelnie, gdyż nie zawierała wymaganych danych dotyczących zwrotu druków, w szczególności daty i podpisu osoby zwracającej, liczby druków niezużytych oraz numeru przychodu, pod którym je ujęto, czym naruszono obowiązujące regulacje wewnętrzne jednostki.

Ponadto ustalono, że zakres czynności księgowej Pani A. Z., prowadzącej księgę, był nieaktualny i nie odzwierciedlał faktycznie wykonywanych zadań. W efekcie naruszono obowiązujące regulacje wewnętrzne jednostki oraz zasady prawidłowej organizacji pracy.

Księgowa wyjaśniła: „Ewidencja druków ścisłego zarachowania prowadzona jest na stanowisku ds. księgowości gospodarki komunalnej w „Księdze druków ścisłego zarachowania” oddzielnie dla każdego rodzaju druku tj.:

- potwierdzenie wywozu,
- kwitariusz przychodowy Pu-K-103,
- arkusz spisu z natury,
- blankiet dokumentów USC – odpisy,
- blankiet dokumentów USC – zaświadczenie,
- zezwolenie na wykonywanie przewodów,
- wypis z zezwoleń,
- licencja TAXI,
- wypis TAXI,
- potwierdzenie odbioru odpadów.

Każdorazowo po dokonaniu zakupu w/w druków w książce wprowadzony jest zapis: kolejna pozycja z książki, z datą zakupu, informacją „zakup druków”, nr druków „od nr - do nr”, ilością bloczków /dla druków w bloczkach/ lub ilością szt./ dla druków występujących oddzielnie / oraz bieżącym stanem. Taki wpis opatrzony jest parafką osoby dokonującej wpisu.

Wydanie druków następuje po dokonaniu wpisu kolejna pozycja z książki, data wydania, imię i nazwisko osoby pobierającej druki, ilość wydanych bloczków/szt., bieżący stan, podpis osoby pobierającej druk.

Rozliczenie wykorzystanych druków następuje poprzez dokonanie adnotacji przez pracownika przyjmującego druk przy pozycji wydanej z datą oraz parafką osoby przyjmującej (...);

b) niewykorzystane arkusze spisu z natury, stanowiące druki ścisłego zarachowania, nie zostały zwrócone do ewidencji, lecz pozostawały na stanowisku pracy księgowej. W konsekwencji nie były one ewidencjonowane przez cały okres obiegu, co narusza zasady gospodarki drukami ścisłego zarachowania obowiązujące w jednostce.

Ustalono, że księgowa nie zwróciła niewykorzystanych druków ścisłego zarachowania (arkuszy spisu z natury) do ewidencji, a pozostawiła na stanowisku.

Nieprawidłowe postępowanie z drukami ścisłego zarachowania świadczy o niewystarczającym nadzorze nad ich obiegiem oraz stwarza ryzyko utraty kontroli nad dokumentacją inwentaryzacyjną, a także naruszenia przepisów prawa i regulacji wewnętrznych w zakresie prowadzenia ewidencji druków ścisłego zarachowania.

Księgowa podała wyjaśnienie następującej treści: *„arkusze spisu z natury pobierane są przez osobę przeprowadzającą inwentaryzację księgową R.S., a od niej przez przewodniczącą komisji inwentaryzacyjnej. Po przeprowadzeniu inwentaryzacji przewodnicząca oddaje niewykorzystane druki na stanowisko księgowej R.S., księgowa nie zwróciła druków do ewidencji druków ścisłego zarachowania tylko pozostawiła na stanowisku do następnej inwentaryzacji. W czasie trwania kontroli niewykorzystane arkusze spisu z natury zostały zarejestrowane jako druki ścisłego zarachowania”;*

- c) w Urzędzie Gminy Powidz karty drogowe nie stanowiły druków ścisłego zarachowania, pomimo że zgodnie z rozdziałem 3 Zarządzenia Nr 171/2017 Wójta Gminy Powidz z dnia 4 września 2017 r. w sprawie prowadzenia gospodarki samochodowej w Urzędzie Gminy Powidz karty drogowe stanowią obowiązujące druki w zakresie eksploatacji pojazdów.

Karty drogowe nie zostały ujęte w księdze druków ścisłego zarachowania, a ich ewidencja była prowadzona poza systemem ewidencji druków ścisłego zarachowania, co stanowi naruszenie obowiązujących w jednostce regulacji wewnętrznych w zakresie obiegu i kontroli druków.

Brak ujęcia kart drogowych w ewidencji druków ścisłego zarachowania świadczy o niewłaściwym stosowaniu wewnętrznych aktów normatywnych jednostki oraz o niespójności pomiędzy regulacjami dotyczącymi gospodarki samochodowej a polityką rachunkowości.

Z wyjaśnienia księgowej, wynika że: *„nie wprowadzono do księgi druków ścisłego zarachowania kart drogowych. Były one prowadzone na podstawie Zarządzenia Nr 171/17, którymi gospodarowała osoba zatrudniona na stanowisku koordynator robót publicznych i prowadzono dla nich stosowną ewidencję. Po kontroli zostaną przekazane karty drogowe do pracownika odpowiedzialnego za ewidencję druków A.Ż. celem dalszego prawidłowego prowadzenia gospodarki i zarejestrowania druków ścisłego zarachowania w księdze.*

Z wyjaśnienia Skarbnika, wynika że: *„Urząd Gminy Powidz uprzejmie informuje, że Polityka rachunkowości dla budżetu Gminy Powidz oraz jednostki budżetowej Urząd Gminy Powidz w części XI. Zasady ewidencji druków ścisłego zarachowania zapis „Do druków ścisłego zarachowania zalicza się formularze, w stosunku, do których wskazana jest wzmożona kontrola i są to m.in.: a) arkusze spisu z natury; b) kwitariusze przychodowe” zostanie zastąpiony przy najbliższej aktualizacji zarządzenia zapisem zawierającym pełen katalog druków ścisłego zarachowania, które pozostają w obiegu w Urzędzie Gminy Powidz zgodnie ze wskazaniem;*

- 5) stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przeprowadzenia inwentaryzacji metodą weryfikacji danych księgowych. Inwentaryzacja środków trwałych trudno dostępnych, w tym gruntów przeznaczonych pod drogi (grupa 0) oraz obiektów inżynierii lądowej i wodnej (grupa 2) nie została przeprowadzona w drodze weryfikacji danych księgowych. Nie dokonano porównania zapisów ksiąg rachunkowych z odpowiednią dokumentacją źródłową i wtórną, w szczególności z ewidencją dróg, dokumentacją techniczną, mapami

oraz dokumentacją geodezyjną i prawną, co uniemożliwiło potwierdzenie zgodności stanu ujętego w księgach rachunkowych ze stanem rzeczywistym.

Nieprzeprowadzenie inwentaryzacji metodą weryfikacji danych księgowych narusza zasady inwentaryzacji określone w art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości oraz w wewnętrznych regulacjach jednostki.

Skutkuje to brakiem rzetelnego potwierdzenia prawidłowości danych wykazywanych w księgach rachunkowych w zakresie środków trwałych trudno dostępnych oraz stwarza ryzyko wykazywania w ewidencji księgowej danych niezgodnych ze stanem faktycznym;

- 6) stwierdzono, że w dokumentach przyjęcia środków trwałych (OT) nie uzupełniano obowiązkowej charakterystyki środka trwałego, w szczególności danych umożliwiających jego jednoznaczną identyfikację, określenie przeznaczenia oraz parametrów technicznych. Braki te uniemożliwiają prawidłową identyfikację, rzetelną ewidencję oraz prawidłowe ustalenie zasad amortyzacji.

Jak ustalono, weryfikacja składników majątkowych na koncie 011 „Środki trwałe” polegała wyłącznie na porównaniu wartości sald oraz na analizie dokumentów OT dotyczących jedynie roku 2024, co potwierdza, że nie zapewniono kompletności i rzetelności dokumentacji środków trwałych, w szczególności w zakresie ich opisowej charakterystyki.

Naruszało to przepisy ustawy o rachunkowości:

- art. 20 ust. 2 oraz art. 21 ust. 1 ustawy zgodnie z którym dowody księgowe powinny być kompletne, rzetelne i zawierać dane pozwalające na identyfikację operacji gospodarczej.
- art. 24 ust. 1 ustawy zgodnie z którym księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i na bieżąco.
- art. 4 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości zgodnie z którym jednostka ponosi odpowiedzialność za prawidłowe prowadzenie rachunkowości i ochronę majątku.

W wyjaśnieniu podano, że *„Weryfikacji składników majątkowych na koncie 011 środki trwałe zweryfikowano w następujący sposób: porównano wartość gruntów saldo otwarcia na 01.01.2024, zwiększenia i zmniejszenia za 2024 rok oraz bilans zamknięcia na 31.12.2024. Stosowano przy weryfikacji salda grupy konta 011 dokumenty OT stanowiące dowód nabycia tylko za 2024 rok”*

- 7) stwierdzono, że Gmina Powidz nie prowadzi ewidencji gminnego zasobu nieruchomości w sposób zgodny z art. 23 ust. 1c pkt 4–7 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2023 r. poz. 344, ze zm. od 30.07.2024 r. Dz. U. z 2024 r. poz. 1145, ze zm.). Prowadzony wykaz nieruchomości w formie tabelarycznej nie zawierał wszystkich wymaganych danych, w szczególności informacji o użytkownikach wieczystych, ograniczeniach w rozporządzaniu nieruchomościami oraz obciążeniach hipotecznych, co uniemożliwiało pełne i rzetelne ustalenie stanu gminnego zasobu nieruchomości.

W wyjaśnieniu Kierownik Referatu Ochrony środowiska, Gospodarki Komunalnej podał: *„Gmina prowadzi ewidencję gminnego zasobu nieruchomości w postaci wykazu nieruchomości – w formie tabelarycznej, gdzie zawarte są następujące informacje:*

- 1) numer działki,*
- 2) Księga wieczysta (inny dokument własności)*
- 3) miejsce położenia działki (obręb)*
- 4) powierzchnia działki w m²,*
- 5) wartość nieruchomości w zł,*
- 5) przeznaczenie działki w mpzp.*

Informacje dotyczące księgi wieczystej nieruchomości gmina uzyskuje poprzez dostęp do danych Ewidencji Gruntów i Budynków prowadzonej przez Starostę Słpeckiego. Informacje o przeznaczeniu nieruchomości w planie miejscowym gmina uzyskuje poprzez prowadzony przez UG Powidz zbiór MPZP, który został zgłoszony do Ewidencji Zbiorów i Usług Danych Przestrzennych prowadzonej na podstawie Ustawy o infrastrukturze informacji przestrzennej. Portal mapowy eGmina znajduje się pod adresem <http://powidz.e-mapa-net/>. ,,

- 8) stwierdzono, że nie sporządzono protokołu z weryfikacji gruntów ani nie dokonano porównania danych wynikających z ewidencji gminnego zasobu nieruchomości z danymi ujętymi w ewidencji księgowej.

Kontrola ustaliła, że porównanie danych nie zostało przeprowadzone, gdyż sposób prowadzenia ewidencji ksiąg pomocniczych do konta 011 „Środki trwałe”, grupa 0 – Grunty, uniemożliwiało dokonanie takiego zestawienia.

Ewidencja szczegółowa była prowadzona w sposób, który nie pozwalał na ustalenie wartości początkowej poszczególnych działek.

Przedstawiona ewidencja Gminnego Zasobu Nieruchomości Gminy Powidz jest prowadzona według obrębów ewidencyjnych i obejmuje grunty o łącznej wartości 3.808.578,64 zł (ilość pozycji: 311).

Nieprawidłowe prowadzenie ewidencji szczegółowej gruntów oraz brak weryfikacji jej zgodności z ewidencją gminnego zasobu nieruchomości skutkują brakiem możliwości rzetelnego ustalenia wartości początkowej poszczególnych składników majątku gminy. Uniemożliwia to prawidłową kontrolę nad mieniem komunalnym, narusza zasadę rzetelności i sprawdzalności ksiąg rachunkowych oraz stwarza ryzyko wykazywania w sprawozdaniach finansowych danych niezgodnych ze stanem faktycznym i prawnym. Naruszało to:

- art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o rachunkowości, który nakłada obowiązek prowadzenia kont ksiąg pomocniczych dla środków trwałych, w tym gruntów, w sposób umożliwiający ustalenie wartości początkowej każdego składnika majątku,
- art. 24 ust. 1 ustawy o rachunkowości, który wskazuje, że księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i na bieżąco,
- postanowienia części II – „Opis kont”, pkt 2 załącznika nr 3 do Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342),

W wyjaśnieniu podano, że: „weryfikacji gruntów z dokumentami źródłowymi dokonano w latach wcześniejszych.. Dokumenty użyte przy weryfikacji to ewidencja gruntów oraz księgi wieczyste. Podczas kolejnych inwentaryzacji dokonywano weryfikacji zmniejszeń i zwiększeń w trakcie danego roku zgodnie z dokumentami nabycia lub zbycia. Sprawdzano również bilans otwarcia i zamknięcia. Dokumentem potwierdzającym prawo własności Gminy Powidz do danej nieruchomości jest numer Księgi Wieczystej, który jest podany w ewidencji gminnego zasobu nieruchomości Gminy Powidz. Proces inwentaryzacji w 2024 roku opierał się na zestawieniu bilansu otwarcia i bilansu zamknięcia, z uwzględnieniem udokumentowanych zmian (zwiększeń i zmniejszeń) w ciągu roku. Wskazane zmiany zostały potwierdzone dokumentacją źródłową – w szczególności, protokołami przekazania, aktami notarialnymi.

Z wyjaśnienia księgowej, wynika że: „Ewidencja gruntów (w jednej pozycji kilka numerów działek) prowadzona jest tak w celu zachowania ciągłości oraz historii danej

działki. Opis pozycji prowadzony w taki sposób aby łatwiej był wyszukać daną działkę. Jeżeli usunę z opisu działkę sprzedaną po zamknięciu roku nie wyszuka jej w roku obecnym przez co pojawia się problem z wyszukaniem. Cała historia działki wraz z jej podziałem oraz poszczególnymi sprzedażami opisana w charakterystyce środka trwałego.”;

9) w zakresie ewidencji materiałów i paliwa stwierdzono, że:

a) w Urzędzie Gminy stosowana była metoda odpisywania wartości materiałów w koszty w dniu zakupu oraz korygowania stanu materiałów na dzień bilansowy, wynikająca z art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o rachunkowości. Metoda ta nie została jednak uregulowana w polityce rachunkowości określonej Zarządzeniem Nr 391/24 z dnia 7 lutego 2024 r.

W opisie konta 310 „Materiały” wskazano jedynie ogólne zasady ewidencji materiałów, opakowań i odpadów, bez określenia zasad prowadzenia ksiąg pomocniczych oraz sposobu rozliczania materiałów.

Powyższe stanowiło naruszenie art. 10 ust. 1 i 2 oraz art. 17 ust. 2 ustawy o rachunkowości. Brak uregulowań w polityce rachunkowości w zakresie ewidencji materiałów ograniczał możliwość rzetelnego, jednolitego prowadzenia ksiąg pomocniczych oraz skutecznej kontroli kosztów jednostki;

b) inwentaryzację materiałów przeprowadzono drogą weryfikacji sald, zamiast spisu z natury, czym naruszono art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy o rachunkowości.

Zastosowanie nieprawidłowej metody inwentaryzacji wpływa na rzetelność ustalania stanu aktywów i prawidłowość sprawozdania finansowego;

c) nie uregulowano zasad gospodarowania paliwem przez jednostki OSP oraz dokonywania rozliczeń jego zużycia.

10) w 2024 roku na koncie 011 „Środki trwałe” ujmowano środki trwałe o wartości początkowej poniżej 10.000 zł, w tym lampy solarne oświetlenia ulicznego (np. świetlica wiejska Ostrowo, m. Ostrowo, m. Ługi, m. Anastazewo) o wartości jednostkowej 4.800 zł. Środki te były zaliczane do środków trwałych na podstawie okresu użytkowania, a nie wartości, i podlegały odpisom amortyzacyjnym w systemie stopniowego umorzenia.

W efekcie zaliczenia ich do środków trwałych i dokonywania odpisów amortyzacyjnych stopniowych, zamiast jednorazowego spisania w koszty zgodnie z Zakładowym Planem Kont i rozporządzeniem w sprawie szczególnych zasad rachunkowości, wartość środków trwałych netto w sprawozdaniu finansowym została zawyżona, co narusza zasadę rzetelnego przedstawienia danych w sprawozdaniu finansowym określoną w art. 4 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

Zgodnie z zasadami określonymi w Zakładowym Planie Kont oraz rozporządzeniu w sprawie szczególnych zasad rachunkowości, pozostałe środki trwałe o wartości poniżej ustalonej w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych (tj. do 10 000 zł) powinny być jednorazowo spisywane w koszty w miesiącu przyjęcia do używania, a nie amortyzowane stopniowo. W wyniku stosowania niewłaściwej metody amortyzacji wartość środków trwałych netto w sprawozdaniu finansowym za 2024 r. była zawyżona o kwoty umorzenia.

Powyższe naruszało:

- art. 4 ust. 1 ustawy o rachunkowości, który wprowadza obowiązek rzetelnego i prawidłowego przedstawienia danych w sprawozdaniu finansowym,
- art. 3 ust.1 pkt 15 ustawy o rachunkowości w którym zawarto definicję środka trwałego,

- art. 31 ustawy o rachunkowości, który wskazuje, że wartość początkowa środka trwałego to cena nabycia lub koszt wytworzenia, powiększona o koszty ulepszenia,
- przepisy wewnętrzne określone w Dziale V, pkt 18 Zarządzenia Nr 391/24 Wójta Gminy Powidz z 07 lutego 2024 r. w sprawie zasad polityki rachunkowości, w którym określono, iż środki trwałe o wartości początkowej równej lub mniejszej niż 10.000 zł mogą być albo amortyzowane stopniowo zgodnie z art. 22h–22m ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, lub jednorazowo spisywane w koszty w miesiącu następnym po oddaniu do użytkowania.

Księgowa podała wyjaśnienie następującej treści *„Od wyżej wymienionych środków trwałych dokonywano odpisów amortyzacyjnych zgodnie z kryterium używania sprzętu powyżej roku. Zgodnie z art. 22f ust. 3 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych środki trwałe, których wartość początkowa nie przekracza 10 000 zł, mogą być również amortyzowane na zasadach ogólnych przewidzianych dla danej grupy środków trwałych. Jednostka zdecydowała się na amortyzację zgodnie z zasadami ogólnymi, z uwzględnieniem odpowiednich stawek amortyzacyjnych w celu przejrzystości ewidencji księgowej.”*

- 11) stwierdzono, przypadki ewidencji operacji gospodarczych w księgach rachunkowych z naruszeniem art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości w związku z § 26 ust. 2 rozporządzenia, zgodnie z którymi do ksiąg rachunkowych danego miesiąca należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym miesiącu, a mianowicie operacje dotyczące przyjęcia środków trwałych (drogi nr 418007P i 418006P w miejscowości Wylatkowo) były nieterminowo ujmowane w ewidencji analitycznej konta 011 „Środki trwałe” z powodu opóźnień w sporządzaniu dokumentów OT – „Przyjęcie środka trwałego”:

Powyższe dotyczyło:

- a) drogi nr 418007P Wylatkowo dz. 194;192/2;117/2;196/3, dla której dokument OT Nr 10/2024 na wartość początkową 966.984,86 zł sporządzono w dniu 31.01.2024 r. podczas odbioru zadania dokonano w dniu 22.09.2023 r.;
- b) drogi nr 418006P Wylatkowo dz. 189/1;118/2;192/2, dla której dokument OT Nr 11/2024 na wartość początkową 3.459.611,42 zł sporządzono w dniu 31.01.2024 r. podczas odbioru zadania dokonano w dniu 22.09.2023 r.;

W wyniku nieterminowego ujęcia operacji ewidencja środków trwałych nie odzwierciedlała rzetelnie stanu majątku jednostki na dzień przyjęcia środka trwałego.

Naruszało to:

- art. 4 ust. 1 ustawy o rachunkowości nakazujący rzetelnie i jasno przedstawiać sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy,
- art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości w związku z § 26 ust. 2 rozporządzenia;

- 12) w związku z likwidacją składników majątku ruchomego (2 pomosty i plac zabaw) nie sporządzono protokołu przeprowadzenia oceny i wyceny składników przez komisję w oparciu o wniosek komórki organizacyjnej, określający przydatność składników mienia, stanowiący załącznik nr 2 do Regulaminu w sprawie sposobu i trybu gospodarowania składnikami majątku ruchomego Gminy Powidz (Zarządzenie Nr 29/19 z dnia 1 kwietnia 2019 r.). W konsekwencji brak jest pełnej dokumentacji uzasadniającej spisanie składników majątku z ewidencji. Dodatkowo nie zapewniono dokumentacji związanej z przekazaniem odpadów powstałych w wyniku likwidacji, w tym brak kart przekazania odpadów, co narusza przepisy art. 66 ust. 1 w zw. z art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2023 r., poz. 1587, ze zm.).

Przedstawiony protokół likwidacji środków rzeczowych Nr 1/24 obejmuje 3 pozycje (2 pomosty i plac zabaw) na kwotę 153.718,40 zł. W protokole stwierdzono, że środki zostały zniszczone w toku normalnego użytkowania, bez winy pracownika. Mimo wystawienia dowodów LT likwidacji, brak jest pełnej dokumentacji oceny przydatności składników i ewidencji odpadów, co narusza wewnętrzne przepisy jednostki (Regulamin składników majątku ruchomego) oraz przepisy prawa krajowego;

- 13) w poprzednich okresach koszty notarialne oraz inne koszty bezpośrednio związane z nabyciem gruntów nie były doliczane do wartości początkowej tych środków trwałych. Skutkowało to zaniżeniem wartości gruntów w ewidencji księgowej i nieprawidłowym odzwierciedleniem stanu majątku jednostki.

W konsekwencji zaniżono wartość środków trwałych w ewidencji księgowej, co wpływa na rzetelność i prawidłowość sprawozdania finansowego.

W wyjaśnieniu księgowa podała, że *„W związku z prowadzoną analizą oraz uwagami dotyczącymi ewidencji księgowej środków trwałych w postaci gruntów, uprzejmie informuję, że w poprzednim okresie koszty notarialne ponoszone przy nabywaniu gruntów nie były doliczane do ich wartości początkowej. Informuję, że od bieżącego okresu sprawozdawczego wszystkie koszty notarialne oraz inne koszty bezpośrednio związane z nabyciem gruntów będą ujmowane jako zwiększające wartość początkową tych środków trwałych. Jednocześnie podjęto działania w celu dokonania korekt w ewidencji księgowej.”*

Nieprawidłowość narusza:

- art. 31 ustawy o rachunkowości, który stanowi, że wartość początkową środka trwałego stanowi cena nabycia lub koszt wytworzenia powiększony o koszty jego nabycia lub wytworzenia,
- zasady polityki rachunkowości Gminy Powidz dotyczące ujmowania kosztów nabycia środków trwałych;

- 14) inwentaryzacja środków pieniężnych w drodze została przeprowadzona nieprawidłowo, w wyniku tego, ta sama kwota została wykazana dwukrotnie w bilansach: budżetu Gminy (0,99 zł) i Urzędu Gminy (128,11 zł). Kwota ta powinna zostać ujęta wyłącznie w księgach budżetu Gminy (konto 140) na przełomie okresów sprawozdawczych. Prawidłowa inwentaryzacja powinna wykazać błąd i doprowadzić do rozliczenia różnic w księgach rachunkowych tego roku obrotowego, zgodnie z art. 27 ust. 2 ustawy o rachunkowości. Protokół weryfikacji kont: 140 i 141 został podpisany, co potwierdza dokonanie weryfikacji, jednak nie wykazał nieprawidłowości w tym zakresie;

- 15) w zakresie przeprowadzenia inwentaryzacji w drodze weryfikacji salda konta 221 „należności z tytułu dochodów budżetowych” w protokole nie podano sposobu zweryfikowania sald poszczególnych dłużników z dokumentami źródłowymi.

Brak podania sposobu weryfikacji sald należności z dokumentami źródłowymi (np. pod kątem przeterminowania czy przedawnienia) w protokole inwentaryzacji stanowi naruszenie art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości, ponieważ uniemożliwia sprawdzenie rzetelności inwentaryzacji i wiarygodności danych.

Inwentaryzacja powinna obejmować porównanie danych księgowych z dokumentami źródłowymi i weryfikację wartości tych składników, co w tym przypadku nie zostało w pełni zrealizowane.

Sposób przeprowadzenia inwentaryzacji w drodze weryfikacji konta 221, opisany w protokole, nie odpowiada wymogom ustawowym, ponieważ nie zawiera szczegółów dotyczących weryfikacji poszczególnych dłużników z dokumentami źródłowymi.

Weryfikacja należności powinna obejmować m.in. sprawdzenie, czy zobowiązania nie są przeterminowane lub zagrożone przedawnieniem, a także czy nie ma należności, które powinny zostać zwrócone. Brak takiego szczegółowego opisu w protokole sprawia, że nie można sprawdzić, czy inwentaryzacja została przeprowadzona rzetelnie. Nie ma możliwości powiązania wydruków z księgą rachunkową i dowodami źródłowymi. Zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości, inwentaryzacja powinna być przeprowadzona drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami źródłowymi. Dodatkowo, należy zweryfikować wartości składników aktywów i pasywów oraz zapisy instrukcji inwentaryzacyjnej. Prawidłowo udokumentowana inwentaryzacja powinna potwierdzać rzetelność przeprowadzonego procesu, co w tym przypadku nie zostało w pełni zrealizowane.

- 16) stwierdzono, że przysługujące gminie prawo użytkowania wieczystego gruntów Skarbu Państwa, zostało ujęte w ewidencji księgowej Urzędu Gminy na koncie 011 „Środki trwałe” w klasyfikacji środków trwałych jako grunty, zamiast prawo użytkowania wieczystego gruntu. Od prawa tego nie naliczono odpisów amortyzacyjnych i nie dokonywano umorzenia, czym naruszono art. 31 ust. 2 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym, wartość początkową środków trwałych - zmniejszają odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe dokonywane w celu uwzględnienia utraty ich wartości, na skutek używania lub upływu czasu.

Z ustaleń kontroli wynika, że wartość użytkowania wieczystego gruntów będących własnością Skarbu Państwa, ujęta na dzień 31.12.2024 r. w rejestrze środków trwałych w grupie „0” oraz w ewidencji księgowej na koncie 011 „Środki trwałe” wynosiła 50.993,62 zł.

Powyższe stanowiło naruszenie przepisów art. 4 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości oraz świadczyło o nierzetelnie przeprowadzonej inwentaryzacji w latach ubiegłych.

Błąd został skorygowany w trakcie kontroli w rejestrze środków trwałych i ewidencji księgowej z datą 29.08.2025 r.

W polityce rachunkowości brak było uregulowań dotyczących umarzania posiadanych praw użytkowania wieczystego i w konsekwencji nie dokonywano ich umorzenia, co było niezgodne z art. 31 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

Podczas kontroli Zarządzeniem Nr 45/25 Wójta Gminy Powidz z dnia 7 sierpnia 2025 roku zmieniono zarządzenie Nr 391/24 Wójta Gminy Powidz z dnia 7 lutego 2024 r. w sprawie wprowadzenia Zasad (polityki) rachunkowości. Wprowadzono zapis, że „umarza się prawo wieczystego użytkowania gruntów stawką 5%”.

W trakcie kontroli podjęto działania w celu naliczenia umorzenia od praw użytkowania wieczystego gruntów w tym ustalono i wprowadzono do rejestru środków trwałych stawkę amortyzacyjną dla prawa użytkowania wieczystego gruntów, będących własnością Skarbu Państwa.

W ewidencji księgowej (pozabilansowej) nie ujęto wartości gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa wobec których Gmina dysponuje prawem użytkowania wieczystego. W trakcie kontroli, zgodnie z Zarządzeniem Nr 45/25 Wójta Gminy Powidz, utworzono konto pozabilansowe 979 „Użytkowanie wieczyste gruntów obcych”.

Powyższe było niezgodne z:

- a) art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy o rachunkowości,
- b) § 20 ust. 1 pkt 4 lit. b w związku z § 23 ust. 9 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont, które nakazuje, aby zakładowy plan kont umożliwiał sporządzenie sprawozdania finansowego. Informacja dodatkowa, stanowiąca część sprawozdania, powinna

zawierać m.in. wartość gruntów użytkowanych wieczysto (pkt 1.4 części II załącznika nr 12 do rozporządzenia).

Konta pozabilansowe są szczególnym rodzajem kont, ponieważ ewidencjonuje się za ich pomocą zdarzenia, które nie są operacjami gospodarczymi. Oznacza to, że zdarzenia te nie mają wpływu na strukturę bilansu danej jednostki gospodarczej (nie mają wpływu na stan aktywów, pasywów i wyników działalności).

5. W wyniku kontroli wykonywania obowiązków organu podatkowego w zakresie prawidłowości wymiaru, poboru i egzekucji podatków oraz opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w badanej w trakcie kontroli próbie stwierdzono nieprawidłowości naruszające przepisy:

- ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2023 r. poz. 2383, ze zm.),
- ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 70, ze zm.),

a mianowicie:

- 1) organ podatkowy w 2024 roku nie przeprowadzał kontroli podatkowych stosownie do art. 281 ustawy Ordynacja podatkowa, zgodnie z którym organy podatkowe pierwszej instancji przeprowadzają kontrolę podatkową u podatników, płatników, inkasentów oraz następców prawnych.

W złożonym wyjaśnieniu wskazano, że: „Organ podatkowy w 2024 r. nie przeprowadzał kontroli podatkowych stosownie do art. 281 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa, zgodnie z którym organy podatkowe pierwszej instancji przeprowadzają kontrolę podatkową u podatników, płatników, inkasentów oraz następców prawnych.

Tutejszy urząd w 2024 roku sprawdzał czy podatnicy wywiązywali się z obowiązków podatkowych zarówno w zakresie terminowości składanych deklaracji i informacji podatkowych jak i w zakresie prawidłowości deklarowanych podstaw opodatkowania we wszystkich podatkach, tj. zarówno w podatku rolnym, podatku leśnym, podatku od nieruchomości jak i w podatku od środków transportowych.

Podjęto wiele innych czynności mających na celu weryfikację poprawności danych i m.in. w ramach tzw. czynności sprawdzających (art. 274a o.p.) sprawdzano, czy podatnicy składają deklaracje i informacje podatkowe. W przypadku ich braku wystosowano wezwania do ich złożenia lub w przypadku bezskuteczności takiego wezwania wszczynano z urzędu właściwe, przewidziane przepisami prawa postępowania. Weryfikowano także prawidłowość złożonych deklaracji i informacji podatkowych, a w przypadku ich jakichkolwiek niepoprawności czy rzetelności reagowano poprzez stosowne wezwania i przeprowadzanie postępowania dowodowego, wszystkie kończąc stosowną decyzją. Ponadto każde zdarzenie jakie miało miejsce w 2024 roku, a które wpływało na postanie bądź wygaśnięcie obowiązku podatkowego w zakresie w/w podatków, było monitorowane. Weryfikacji poddano setki zmian geodezyjnych otrzymanych ze Starostwa Powiatowego w Słupcy czy dziesiątki aktów notarialnych.

Potwierdzeniem prawidłowości i efektywności podjętych działań były dokonywane przypisy i odpisy podatkowe na przełomie całego roku, a końcowo także czynności egzekucyjne.”

Wyjaśnienie stanowi akta kontroli B.III.D.26.;

- 2) z ustaleń kontroli, wynika że Gmina Powidz w deklaracji na podatek od nieruchomości na 2024 rok:

- a) w załączniku ZDN-2 w części B.3 wykazała m.in. budowle służące do zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz odprowadzania ścieków o łącznej wartości 17.737.986,80 zł

(kanalizacja, oczyszczalnia i hydrofornia) jako zwolnione z podatku od nieruchomości na podstawie uchwały Nr XXV/133/12 Rady Gminy Powidz z dnia 8 listopada 2012 r. w sprawie wprowadzenia zwolnień w podatku od nieruchomości na terenie Gminy Powidz, zamiast przyjąć iż są one wyłączone z opodatkowania.

W konsekwencji, dla w/w budowli obliczane były skutki zwolnień wynikających z przywołanej uchwały wykazywane w sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych.

W sprawozdaniu jednostkowym Urzędu Gminy Powidz Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych oraz w sprawozdaniu Gminy Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych sporządzonych za okres od początku roku do dnia 31.12.2024 r. wykazano nieprawidłowe dane w kolumnach „skutki udzielonych przez gminę ulg i zwolnień obliczone za okres sprawozdawczy (bez ulg i zwolnień ustawowych)” (kolumna 12 sprawozdania Rb-27S i kolumna 4 sprawozdania Rb- PDP) w klasyfikacji budżetowej dział 756 rozdział 75615 § 0310 w sprawozdaniu Rb-27S wykazano kwotę 430.747,52 zł, zamiast kwoty 63.787,28 zł, tj. wyższą o 366.960,24 zł.

Stosownie do art. 7 ust. 1 pkt 15 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych *„zwalnia się od podatku od nieruchomości grunty i budynki lub ich części stanowiące własność gminy, z wyjątkiem zajętych na działalność gospodarczą lub będących w posiadaniu innych niż gmina jednostek sektora finansów publicznych oraz pozostałych podmiotów”*.

Gmina Powidz jest właścicielem infrastruktury, która służy realizacji zadań własnych gminy określonych w art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, ze zm., od 22.04.2024 r. Dz. U. z 2024 r. poz. 609, ze zm., od 03.10.2024 r. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, ze zm.) i nie jest wykorzystywana do prowadzenia działalności gospodarczej w rozumieniu ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Gmina nie osiąga z tego tytułu dochodu w znaczeniu komercyjnym – celem jej działania nie jest osiąganie zysku, lecz realizacja zadań publicznych na rzecz społeczności lokalnej.

Z wyjaśnienia starszego inspektora, wynika, że: *„Gmina Powidz jest właścicielem infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, która służy realizacji zadań własnych gminy określonych w art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy o samorządzie gminnym, tj. zadań z zakresu zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz zbiorowego odprowadzania i oczyszczania ścieków. Infrastruktura ta, nie jest wykorzystywana do prowadzenia działalności gospodarczej w rozumieniu ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. (...). W związku z powyższym, Gmina Powidz w składanej deklaracji na podatek od nieruchomości błędnie wykazała budowle służące do zbiorowego zaopatrzenia mieszkańców gminy w wodę oraz zbiorowego odprowadzania i oczyszczania ścieków, zamiast przyjąć iż są one wyłączone z opodatkowania”*.

Wyjaśnienia stanowią akta kontroli B.III.D.10;

- b) ujęła grunty oraz powierzchnie budynków gminnych wykorzystywanych przez Ochotnicze Straże Pożarne (m²), wskazując równocześnie, iż stanowią one powierzchnie zwolnione z podatku od nieruchomości na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 15 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

Zwolnienie wynikające z ww. przepisu dotyczy budynków (lub ich części) stanowiących własność gminy, z wyłączeniem zajętych na działalność gospodarczą lub będących w posiadaniu innych niż gmina jednostek sektora finansów publicznych oraz pozostałych podmiotów. Tym samym nie może ono obejmować budynków zajmowanych przez jednostki OSP, która zgodnie z przepisem art. 3 ust. 1 pkt 4 lit. a w związku z art. 6 ust. 9 pkt 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych jest

podatnikiem ww. podatku jako posiadacz nieruchomości (lub jej części), niezależnie od tego czy posiadanie to wynika z umowy zawartej z jednostką samorządu terytorialnego czy jest bez tytułu prawnego i ma obowiązek składać corocznie deklarację.

Powyższe stanowi o nieprzestrzeganiu przywołanych przepisów ustawy o podatkach i opłatach lokalnych i świadczy o nieprawidłowym dokonaniu czynności sprawdzających, wymaganych art. 272 pkt 3 ustawy Ordynacja podatkowa.

W konsekwencji organ podatkowy nie egzekwował od OSP obowiązku złożenia deklaracji na podatek od nieruchomości na lata 2024, 2025 oraz inne okresy niepodlegające przedawnieniu na podstawie art. 274a § 1 ustawy Ordynacja podatkowa oraz zapłaty podatku a po zwolnieniu OSP z podatku nie obliczał skutków zwolnień w podatku od nieruchomości.

Dopiero w § 1 pkt 1 uchwały Nr IX/59/24 Rady Gminy Powidz z dnia 29 października 2024 r. w sprawie wprowadzenia zwolnień w podatku od nieruchomości na terenie Gminy Powidz wskazano, iż: *„Zwalnia się od podatku od nieruchomości grunty i budynki położone na terenie Gminy Powidz zajęte na prowadzenie: działalności związanej z ochroną przeciwpożarową”*.

Wcześniej obowiązująca uchwała Nr XXV/133/12 Rady Gminy Powidz z dnia 8 listopada 2012 r. w sprawie wprowadzenia zwolnień w podatku od nieruchomości na terenie Gminy Powidz nie zwalniała OSP od podatku od nieruchomości. W § 1 uchwały określono, iż *„Zwalnia się od podatku od nieruchomości położone na terenie gminy Powidz grunty, budynki i budowle wykorzystywane na potrzeby:*

- 1) działalności kulturalno-oświatowej, pomocy społecznej, (z wyłączeniem gruntów, budynków lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej),*
- 2) zbiorowego zaopatrzenia mieszkańców gminy w wodę,*
- 3) zbiorowego odprowadzania i oczyszczania ścieków.”*

W związku z powyższym organ podatkowy winien egzekwować obowiązek składania deklaracji na podatek od nieruchomości, wynikający z przepisów art. 3 ust. 1 pkt 1 i pkt 4 lit. a w związku z art. 6 ust. 9 pkt 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2023 r., poz. 70, ze zm.) od jednostek OSP, które wykorzystują nieruchomości gminne, również w sytuacji gdy powierzchnie zajmowane przez ww. podmioty podlegają zwolnieniu z podatku od nieruchomości na podstawie stosownej uchwały Rady Gminy.

Organ podatkowy winien podejmować w tym celu działania w stosunku do podatnika, między innymi przez wzywanie do złożenia deklaracji na podstawie art. 274a § 1 ustawy Ordynacja podatkowa, co jest niezbędne dla prawidłowego ustalenia skutków zwolnień w ww. podatku, wykazywanych w sprawozdaniach budżetowych Gminy.

Stosownie do art. 177 ustawy Ordynacja podatkowa dokonanie czynności sprawdzających określonych w art. 272 ustawy Ordynacja podatkowa organ podatkowy winien utrwalić w formie adnotacji podpisanej przez pracownika dokonującego tych czynności.

Wyjaśnienie Sekretarza Gminy Powidz, stanowi Akta kontroli B.III.D.10a;

- 3) nie przestrzegano zasady, zgodnie z którą w przypadku posiadania przez osoby fizyczne gminnych lokali mieszkalnych, niestanowiących odrębnych nieruchomości, obowiązek podatkowy w podatku od nieruchomości ciąży na ich właścicielu, tzn. Gminie stosownie do przepisów art. 3 ust. 1 pkt 4 lit. a ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Powyższe lokale były wykazane w załączniku Nr ZDN-2 — dane o przedmiotach opodatkowania zwolnionych z opodatkowania w deklaracji na podatek od nieruchomości Gminy.

Gmina Powidz jako właściciel 60 niewyodrębnionych lokali mieszkalnych ma obowiązek płać podatek od nieruchomości od całej nieruchomości (budynku) jako całości.

W złożonym wyjaśnieniu osoba odpowiedzialna za wymiar podatku wskazała: „*Gmina Powidz jest właścicielem niewyodrębnionych lokali mieszkalnych, które są wynajęte osobom fizycznym wyłącznie na cele mieszkaniowe. Gmina Powidz jest właścicielem 60 niewyodrębnionych lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni użytkowej wynoszącej 2 759,68 m². Gmina nie płaci podatku. W załączeniu przedstawiam kserokopię opinii Radcy Prawnego*”.

Wyjaśnienie z opinią stanowią Akta kontroli B.III.D.10a.

- 4) w odniesieniu do opłat za gospodarowanie odpadami nie wydawano postanowień o zaliczeniu nadpłaty na poczet zobowiązań bieżących lub zaległych na podstawie art. 76a § 1 ustawy Ordynacja podatkowa. Według sald rozrachunkowych kwoty nadpłat na koniec roku 2024 w opłatach za gospodarowanie odpadami stanowiły łączną kwotę 2.871,60 zł. Z wyjaśnienia księgowej, wynika że: „*w odniesieniu do nadpłat powstałych na dzień 31.12.2024 roku dotyczących 51 podatników na łączną kwotę 2.871,60 zł, informuję, że zarówno dla tych na które zostały złożone wnioski o zaliczenie na poczet przyszłych zobowiązań, jak i pozostałych nadpłat, nie zostały wydane postanowienia. Wszystkie powstałe nadpłaty dotyczyły 2024 roku.*”

6. Dochody uzyskane w 2024 roku przez Gminę Powidz związane z systemem gospodarowania odpadami komunalnymi (rozdział 90002) wyniosły 678.036,36 zł (na kwotę planowaną 649.128,00 zł), z tego: opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi (§ 0490) 676.567,85 zł (na planowaną 647.128,00 zł).

W sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych Rb-28S wykazano wydatki poniesione na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w rozdziale 90002 w łącznej kwocie 616.569,17 zł (na kwotę planowaną 649.128,00 zł).

Uchwałą Nr XIII/98/25 Rady Gminy Powidz z dnia 18 marca 2025 roku zmieniającą uchwałę budżetową Gminy Powidz na 2025 rok niewykorzystane środki z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w roku 2024 w wysokości 61.467,19 zł wprowadzono do budżetu.

7. Kontrola wydatków bieżących z tytułu wynagrodzeń wykazała następujące nieprawidłowości:

- 1) pracownicy Urzędu Gminy Powidz zatrudnionej na stanowisku Sekretarza, Wójt Gminy przyznał od listopada 2024 roku wynagrodzenie zasadnicze w kat. XVII w wysokości 9.400,00 zł, dodatek stażowy w kwocie 1.880,00 zł i dodatek funkcyjny w kwocie 2.750,00 zł, pomimo iż zgodnie z postanowieniami regulaminu wynagradzania maksymalne wynagrodzenie zasadnicze w XVII kategorii zaszeregowania od dnia wynosiło 9.200,00 zł.

Z powyższego wynika, iż w miesiącach listopad i grudzień 2024 roku wynagrodzenie łącznie z dodatkiem stażowym obliczanym od wynagrodzenia zasadniczego zawyżono o kwotę 480,00 zł.

Zmieniono regulamin wynagradzania dostosowując stawki wynagrodzenia przyporządkowane w tabeli do danej kategorii zaszeregowania do stanu faktycznego.

Powyższe było niezgodne:

- art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, a od 14.10.2024 r. Dz. U. z 2024 r., poz. 1530, ze zm.) stanowiącym, że jednostki samorządu terytorialnego dokonują wydatków zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych rodzajów wydatków,

- załącznikiem Nr 1 do Regulaminu wynagradzania pracowników Urzędu Gminy Powidz wprowadzonego Zarządzeniem nr 6/09 Wójta Gminy Powidz z dnia 4 maja 2009 r. ze zmianami wprowadzonymi m.in. Zarządzeniem nr 355/23 Wójta Gminy Powidz z dnia 1 sierpnia 2023 r.

2) podinspektorowi ds. ewidencji ludności i spraw wojskowych za czynności służbowe realizowane w miejscu wykonywania umowy o pracę oprócz wynagrodzenia wynikającego ze stosunku pracy wypłacano w 2024 roku dodatkowe wynagrodzenie w kwocie brutto 406,27 zł na podstawie umowy zawartej od dnia 06.12. do dnia 09.12.2024 r. tytułem wykonania zlecenia w postaci aktualizacji rejestru wyborców Gminy Powidz. Prowadzenie rejestru wyborców jest zadaniem zleconym gminie, które nie wymaga odrębnej umowy zlecenia, ponieważ jest integralną częścią obowiązków samorządu w zakresie organizacji wyborów.

Zgodnie z treścią art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, ze zm., od 22.04.2024 r. Dz. U. z 2024 r. poz. 609, ze zm., od 03.10.2024 r. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, ze zm.), ustawy mogą nakładać na gminę obowiązek wykonywania zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, a także z zakresu organizacji przygotowań i przeprowadzenia wyborów powszechnych oraz referendów.

W złożonym wyjaśnieniu Sekretarz Gminy Powidz wskazała, że:

„Dotacja celowa na prowadzenie i aktualizację danych zgromadzonych w Centralnym Rejestrze Wyborców - pismo z dnia 9 lutego 2024 r. Krajowego Biura Wyborczego Delegatura w Koninie znak DKN.3112.3.2024 nie ma wskazania jak i w jaki sposób ma być zrealizowana, poza określonym celem ogólnym że na prowadzenie i aktualizację rejestru wyborców. Dotacja nie ma zastrzeżenia, że nie można jej przeznaczyć na obsługę zadania zleconego poprzez wypłatę wynagrodzenia pracownikowi obsługującemu to zadanie.

Z zapisów Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy Powidz wprowadzonego Zarządzeniem Nr 356/23 Wójta Gminy Powidz z dnia 1 sierpnia 2023r. wynika, że Urząd realizuje zadania zlecone i powierzone z zakresu działania organów administracji rządowej.

Nadmieniam, że sprawozdania z realizacji zadania zleconego przedkładane Dotującemu były akceptowane i Dotujący nie wnosił zastrzeżeń co do sposobu wydatkowania środków przyznanych na ten cel.”

8. Kontrola, wykazała że ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy za 37 dni niewykorzystanego urlopu (26 dni – urlop za rok 2023 i 11 dni za rok 2024) Wójtowi Gminy Powidz przyznała pismem z dnia 06.05.2024 r. Sekretarz Gminy Powidz.

Stanowiło to naruszenie art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 530, ze zm.), zgodnie z którym czynności z zakresu prawa pracy wobec Wójta, związane z nawiązaniem i rozwiązaniem stosunku pracy, wykonuje przewodniczący rady gminy.

W złożonym wyjaśnieniu Sekretarz Gminy Powidz wskazała: *„Ekwiwalent za niewykorzystany urlop został podpisany przez Sekretarz Gminy Powidz na podstawie art. 8 ust.2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych, który stanowi że „Czynności z zakresu prawa pracy wobec wójta (burmistrza, prezydenta miasta), związane z nawiązaniem i rozwiązaniem stosunku pracy, wykonuje przewodniczący rady gminy, a pozostałe czynności - wyznaczona przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) osoba zastępująca lub sekretarz gminy, z tym że wynagrodzenie wójta ustala rada gminy, w drodze uchwały”.*

Jeśli zatem innego pracownika do tych czynności nie wyznaczono, wówczas czynności te wykonuje sekretarz gminy i to on przyjmuje i ewentualnie podpisuje dokumenty dotyczące wypłaty ekwiwalentu. Jest to bowiem czynność techniczna, związana z rozliczeniem kończącego się stosunku pracy, nie podpadająca pod kategorie czynności związanych z rozwiązaniem stosunku pracy, które wykonuje przewodniczący rady gminy. Pracodawcę wójta reprezentuje tu zgodnie z art. 8 ust. ustawy o pracownikach samorządowych osoba zastępująca bądź sekretarz gminy. Takie stanowisko prezentowane jest również w opinii prawnej Wielkopolskiego Ośrodka Kształcenia i Studiów Samorządowych sporządzonej przez adw. Ronalda Sypniewskiego w tematyce Obowiązki służb kadrowych w urzędach gmin i starostwach powiatowych związanych z upływem kadencji władz jednostek samorządu terytorialnego.”

9. Kontrola wydatków budżetowych z uwzględnieniem przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1605, ze zm., od 30.08.2024 r. Dz. U. z 2024 r. poz. 1320) objęła postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego pn.: „Przebudowa ul. Wojska Polskiego w Powidzu” udzielone w trybie podstawowym bez możliwości negocjacji, na podstawie art. 275 pkt 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, o wartości szacunkowej zamówienia ustalonej w dniu 07.06.2024 r. na podstawie kosztorysu inwestorskiego, 2.439.024,40 zł, co stanowiło równowartość 525.980,54 euro. Postępowanie wszczęto na podstawie ogłoszenia zamieszczonego w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 7 czerwca 2024 r. pod nr 2024/BZP 00357756/01. W postępowaniu złożono jedną ofertę. Postępowanie zakończono udzieleniem zamówienia na podstawie umowy zawartej w dniu 12 lipca 2024 r. z wybranym wykonawcą za wynagrodzeniem ryczałtowym w wysokości 1.956.513,04 zł plus podatek VAT (446.998,00 zł) tj., 2.406.511,04 zł z podatkiem VAT. Do umowy z dnia 12.07.2024 r. sporządzono trzy aneksy:
- a) w dniu 10.01.2025 r. Aneks Nr 1 na podstawie § 15 ust. 1 pkt 1.1. lit. c) tiret drugie umowy, którym przedłużono terminu realizacji zadania do dnia 15.03.2025 r.;
 - b) w dniu 12.03.2025 r. Aneks Nr 2 na podstawie § 15 ust. 1 pkt 1.1. lit. c) tiret pierwsze umowy, którym przedłużono termin realizacji zadania do dnia 30.04.2025 r.;
 - c) w dniu 24.04.2025 r. Aneks Nr 3 na podstawie § 15 ust. 1 pkt 1.1. lit. c) tiret pierwsze, lit. d) umowy, którym przedłużono terminu realizacji zadania do dnia 30.05.2025 r.
- Zamawiający w Biuletynie Zamówień Publicznych zamieścił:
- w dniu 12.07.2024 r. pod nr 2024/BZP 00410784/01 ogłoszenie o wyniku postępowania zawierające informację o udzieleniu zamówienia,
 - w dniu 11.06.2025 r. pod nr 2025/BZP 00274173/01 ogłoszenie o wykonaniu umowy o roboty budowlane tj. w terminie określonym w art. 448 ustawy Prawo zamówień publicznych.
- Zamawiający zapłacił wykonawcy z tytułu realizacji umowy łącznie kwotę 2.406.511,04 zł z podatkiem od towarów i usług. Zadanie p.n. „Przebudowa ul. Wojska polskiego w Powidzu” zostało wprowadzone do planu finansowego Gminy Powidz na 2024 rok uchwałą Nr LIII/457/23 Rady Gminy Powidz z dnia 21 grudnia 2023 r. w dziale 600 „Transport i łączność”, rozdziale 60016 „Drogi publiczne gminne” § 6370 „Wydatki jednostek poniesione ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych na realizację zadań inwestycyjnych” w kwocie 2.700.000,00 zł oraz § 6050 „Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych” w kwocie 450.000,00 zł. W dniu 6 sierpnia 2024 r. uchwałą Nr VI/36/24 Rady Gminy Powidz uaktualniono kwoty na realizację tego zadania w 2024 roku w § 6050 do kwoty 270.265,10 zł oraz § 6370 do kwoty 0,00 zł, co miało odzwierciedlenie w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Powidz,

zgodnie z którą wydłużono termin realizacji zadania do 2025 roku – uchwała zmieniająca Wieloletnią Prognozę Finansową Nr VI/35/24 Rady Gminy Powidz z dnia 6 sierpnia 2024 r.

W dniu 29 sierpnia 2024 r. uchwałą Nr VII/41/24 Rady Gminy Powidz dokonano kolejnego uaktualnienia kwoty wydatków w § 6050 do kwoty 391.326,13 zł co miało odzwierciedlenie w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Powidz – uchwała Nr VII/40/24 z dnia 29 sierpnia 2024 r.

Zadanie dofinansowane z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych Nr Edycja8/2023/8091/PolskiŁad w kwocie 2.165.859,94 zł, co stanowi 90,00% ostatecznej wartości Inwestycji będącej przedmiotem dofinansowania.

Kontrola postępowania w sprawie udzielenia zamówienia nie wykazała nieprawidłowości.

10. Kontrola gospodarowania mieniem komunalnym będącym własnością Gminy Powidz wykazała, że:

1) nie dokonano aktualizacji opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości stanowiących własność Gminy Powidz, niżej wymienionych nieruchomości:

a) działki ozn. nr ewid. 550/2 położonej w m. Powidz – ostatnia aktualizacja opłaty rocznej dokonana przez rzeczoznawcę majątkowego w dniu 27.11.2018 r. – opłata roczna obowiązuje od 01.01.2019 r. i wynosi 1.213,20 zł,

b) działki ozn. nr ewid. 138/32, położonej w m. Ostrowo - ostatnia aktualizacja opłaty rocznej dokonana przez rzeczoznawcę majątkowego w dniu 27.11.2018 r. – opłata roczna obowiązuje od 01.01.2019 r. i wynosi 123,20 zł.

Starszy inspektor ds. gospodarki przestrzennej i obrotu nieruchomościami w złożonym wyjaśnieniu wskazał, że: „(...) Gmina Powidz nie dokonała aktualizacji opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego z powodu faktu, że koszt sporządzenia operatu szacunkowego wyniósłby ok. 500-700 zł/szt., a wzrost wartości opłaty byłby być może kilkanaście procent większy. Gmina wydatkowałaby więc więcej na aktualizację opłat co nie zrekompensowałoby poniesionych kosztów. Przy tak niskich opłatach rocznych – z naszego punktu widzenia - jest to po prostu nieopłacalne.

Nie mniej od powyższego, w ramach planowania przyszłego budżetu na rok 2026 wystąpię o zabezpieczenie odpowiednich środków finansowych na sporządzenie aktualizacji opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego gruntów.”

Stanowiło to naruszenie:

- art. 50 ust. 1 w związku z art. 30 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, ze zm., od 22.04.2024 r. Dz. U. z 2024 r. poz. 609, ze zm., od 03.10.2024 r. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, ze zm.), zobowiązujących wójta do zachowania szczególnej staranności przy wykonywaniu zarządu mieniem komunalnym zgodnie z przeznaczeniem tego mienia,
- art. 12 w związku z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2023 r. poz. 344, ze zm. od 30.07.2024 r. Dz. U. z 2024 r. poz. 1145, ze zm.) oraz art. 26 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, nakazujących wójtowi gospodarowanie nieruchomościami gminy w sposób zgodny z zasadami prawidłowej gospodarki,
- art. 71 ust. 1 w związku z art. 77 ust. 1 i 3 oraz art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, zgodnie z którym wójt pobiera za oddanie nieruchomości gruntowej w użytkowanie wieczyste, ustalone zgodnie z art. 72 ustawy, pierwszą opłatę i opłaty roczne, z zastrzeżeniem obowiązku aktualizacji z urzędu opłaty rocznej, jeżeli wartość nieruchomości ulegnie zmianie, przy czym nie może tego robić częściej niż raz na 3 lata;

- 2) Gmina Powidz nie posiadała planu wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości. Stanowiło to niedopełnienie obowiązku wynikającego z art. 25 ust. 2 w związku z art. 25 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami, zgodnie którym w ramach gospodarowania gminnym zasobem nieruchomości wójt sporządza plan wykorzystania tego zasobu.

Podczas kontroli Wójt Gminy Powidz wydał Zarządzenie nr 44/2025 z dnia 31 lipca 2025 roku w sprawie przyjęcia planu wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości, w którym przyjęto plan wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości Gminy Powidz na okres 3 lat, tj. od dnia 01.08.2025 r. do dnia 31.07.2028 r.

11. W zakresie prawidłowości umarzania, odraczania terminów spłaty lub rozkładania na raty płatności należności cywilnoprawnych na podstawie art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm. od 16.10.2024 r. Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, ze zm.), ustalono że Rada Gminy Powidz podjęła w dniu 28 czerwca 2010 roku Uchwałę w sprawie szczegółowych zasad i trybu umarzania oraz udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych, do których nie stosuje się przepisów ustawy Ordynacja podatkowa – przypadających Gminie Powidz lub jej jednostkom organizacyjnym. Nie dostosowano postanowień uchwały do zmian wprowadzonych z dniem 28 kwietnia 2017 roku ustawą z dnia 10 lutego 2017 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych (Dz. U. poz. 659).

W złożonym wyjaśnieniu Sekretarz Gminy Powidz wskazała:

„(...)Treść Uchwały Nr XXXI/198/10 Rady Gminy Powidz z dnia 29 czerwca 2010 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu umarzania oraz udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych, do których nie stosuje się przepisów ustawy Ordynacja podatkowa – przypadających Gminie Powidz lub jej jednostkom organizacyjnym (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2010 r. Nr 208, poz. 3806; zm.: Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2010 r. Nr 189, poz. 3552 oraz z 2020 r. poz. 4194) w zakresie § 1 uchwały odpowiada treści aktualnym przepisom, gdyż przedmiotowa uchwała jak stanowi w § 1 uchwały, określa szczegółowe zasady i tryb umarzania, odraczania terminu płatności oraz rozkładania na raty spłaty wierzytelności Gminy Powidz lub jej jednostek organizacyjnych. Jednostki organizacyjne Gminy Powidz to instytucje kultury i jednostki budżetowe, a więc wymienione w art. 9 pkt 3, 4 i 13 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Jednakże bacząc na konieczność doprecyzowania brzmienia przepisów uchwały do aktualnego stanu prawnego Radzie Gminy Powidz zostanie w najbliższym czasie przedłożony zaktualizowany projekt uchwały obejmujący powyższe regulacje, a także te związane z pomocą publiczną.”

12. Wójt Gminy Powidz nie powołał Zastępcy Wójta, co naruszyło art. 26a ust. 1 w zw. z art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, ze zm., od 22.04.2024 r. Dz. U. z 2024 r. poz. 609 ze zm., od 03.10.2024 r. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, ze zm.), który stanowi, że wójt w drodze zarządzenia, powołuje oraz odwołuje swojego zastępcę lub zastępców i określa ich liczbę. Z uwagi na liczbę mieszkańców, stosownie do art. 26a ust. 2 pkt 1 ustawy, może być powołany jeden zastępca wójta. Zgodnie z art. 28g ustawy, w przypadku zaistnienia jednej z enumeratywnie wymienionych przemijających przeszkód w wykonywaniu zadań i kompetencji wójta zadania i kompetencje wójta przejmuje jego zastępca, zaś w razie niepowołania zastępcy – osoba wyznaczona przez Prezesa Rady Ministrów w trybie art. 28h ustawy. Wskazana regulacja w sposób jednoznaczny określa zasady kierowania gminą, z tego względu, przy zaistnieniu okoliczności w niej przewidzianych, nieobsadzenie stanowiska zastępcy wójta może

prowadzić do naruszenia ciągłości działania organu wykonawczego gminy, w tym w zakresie wykonywania budżetu. Zadania wójta w zakresie przewidzianym przepisami ustawy o samorządzie gminnym, nie mogą być przejmowane przez sekretarza.

Inspektorzy kontroli zwrócili się do Wójta Gminy Powidz o wskazanie przyczyn nie powołania Zastępcy Wójta. W odpowiedzi Sekretarz Gminy Powidz wyjaśnił m.in., że:

„Gmina Powidz jest najmniejsza gminą w województwie wielkopolskim pod względem liczby ludności i obszaru, liczącą niespełna 2300 mieszkańców, która od chwili reaktywacji gminy, po 1995 r. nigdy nie zatrudniała Zastępcy Wójta. Wójt Gminy nie powołał Zastępcy Wójta z uwagi na czynnik ekonomiczny, bowiem utrzymanie etatu Zastępcy Wójta generowałoby znaczące, a niepotrzebne koszty dla budżetu gminy, co stanowiłoby nieuzasadniony wydatek środków publicznych, niezrozumiały dla opinii publicznej.

13. Kontrola umowy z dnia 06.03.2024 r. na „Przebudowę budynku Remizy OSP w Powidzu”, zawartej w wyniku rozstrzygnięcia postępowania nr ORG-ZP.271.1.2024 o udzielenie zamówienia publicznego prowadzonego w trybie podstawowym, na podstawie ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1605, ze zm., od 30.08.2024 r. Dz. U. z 2024 r. poz. 1320), pomiędzy Gminą Powidz reprezentowaną przez Wójta Gminy Powidz, przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy, a Wykonawcą – Usługi Ogólnobudowlane Paweł Siwiński z siedzibą w Budziszawie Kościelnym o wartości 758.890,43 zł z VAT, wykazała że:

- 1) wydatek na „Przebudowę budynku Remizy OSP w Powidzu” przy ul. Strzałkowskiej 16b, na nieruchomości oznaczonej nr działki 1023, której celem było przekazanie lokalu użytkowego o powierzchni 144,20 m² na potrzeby nowotworzonego Posterunku Policji w Powidzu został zaplanowany i zrealizowany w podziale klasyfikacji budżetowej: dział 754 „Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa”, rozdział 75412 „Ochotnicze straże pożarne” § 6050 „Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych”. W postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego wykorzystano dokumentację projektową (Projekt zamienny) w wersji elektronicznej przesłaną przez firmę W.P. Projekt Wielgus Paweł z Witkowa, w oparciu o którą został wybrany wykonawca, który realizował przedmiotową inwestycję. Z dokumentacji projektowej z części opisowej dotyczącej Przebudowy istniejącego budynku remizy OSP w Powidzu wynika, że projektowana przebudowa budynku będzie pełniła funkcję użyteczności publicznej, w którym przewidziano wydzielenie części biurowej oraz części socjalnej. Wyjaśnienia w sprawie złożył Wójt Gminy Powidz (Akta kontroli B.VI.1.-B.VI.5; B.VI.8.), z których wynika że: *„Przekazanie części powierzchni użytkowej (144,20 m²) na potrzeby Posterunku Policji stanowiło: realizację zadań własnych gminy w zakresie wspierania bezpieczeństwa publicznego, działanie dopuszczalne i typowe – wiele gmin udostępnia pomieszczenia lub współfinansuje inwestycje służące Policji lub innym służbom porządkowym. Nie powoduje to jednak: zmiany przedmiotu inwestycji, ewentualnej konieczności przesunięcia wydatku do innego rozdziału klasyfikacji budżetowej w ramach działu 754 (Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa) Zapisane w projekcie funkcje pomieszczeń (m.in. pokój dzielnicowych, pomieszczenie zespołu patrolowego) mają charakter użytkowy, ale nie determinują klasyfikacji wydatku. W klasyfikacji budżetowej liczy się: charakter inwestycji (przebudowa budynku OSP), rodzaj majątku, który jest modernizowany (mienie gminy, w którym sytuowane jest OSP), a nie to, że część obiektu po modernizacji zostanie udostępniona Policji.” (...). ostatecznie decyzja w sprawie przeznaczenia pomieszczeń w przebudowanej części remizy dla policji i zawarcie umowy użyczenia, nastąpiło gdy było wiadomo, że formalnie powołany został posterunek Policji w Powidzu.”*

- 2) Gmina Powidz wydatkowała środki w podziale klasyfikacji budżetowej: dział 754 „Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa”, rozdział 75412 „Ochotnicze straże pożarne” § 6050 „Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych” na zadanie pod nazwą „Zakup wyposażenia na potrzeby nowych pomieszczeń w rozbudowanej i przebudowanej remizie OSP Powidz”.

Z załącznika nr 1 do umowy użyczenia z dnia 12.06.2024 r. dotyczącej użyczenia przez Gminę Powidz, Komendzie Wojewódzkiej Policji lokalu użytkowego o pow. 144,20 m², położonego w budynku OSP w Powidzu przy ul. Strzałkowskiej 16b, na działce nr 1023 wynika, że wydatki w kwocie 117.399,86 zł dotyczyły pierwszego wyposażenia Posterunku Policji w Powidzu, a nie były przeznaczone na potrzeby OSP w Powidzu.

W § 4 umowy użyczenia ustalono, iż „użyczający zwalnia Biorącego do używania z uiszczania opłat eksploatacyjnych związanych z korzystaniem z przedmiotu użyczenia, takich jak opłata za:

- 1) centralne ogrzewanie,
- 2) energie elektryczną,
- 3) wodę i kanalizację,
- 4) wywóz odpadów.

Użyczający zapewnia Biorącemu do używania bezpłatną usługę sprzątnięcia podmiotu użyczenia”.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2024 r. poz. 145, ze zm.) koszty związane z funkcjonowaniem Policji są pokrywane z budżetu państwa.

Stosownie do art. 13 ust. 3 ustawy o Policji, jednostki samorządu terytorialnego, mogą uczestniczyć w pokrywaniu wydatków inwestycyjnych, modernizacyjnych lub remontowych oraz kosztów utrzymania i funkcjonowania jednostek organizacyjnych Policji, a także zakupu niezbędnych dla ich potrzeb towarów i usług poprzez dokonanie wpłat na Fundusz Wsparcia Policji.

Stosownie do art. 13 ust. 4e pkt 2 ustawy o Policji środki finansowe uzyskane przez Policję w trybie i na warunkach określonych w ust. 3 i 4a na podstawie umów i porozumień zawartych przez komendantów odpowiednio wojewódzkich lub Komendanta Stołecznego Policji albo podległych im komendantów powiatowych (miejskich, rejonowych) Policji - są przychodami wojewódzkich funduszy;

Zgodnie z art. 13 ust. 4f pkt 1 ustawy o Policji środki Funduszu są przeznaczone na pokrywanie wydatków inwestycyjnych, modernizacyjnych lub remontowych oraz kosztów utrzymania i funkcjonowania jednostek organizacyjnych Policji, a także zakup niezbędnych na ich potrzeby towarów i usług.

Z wyjaśnienia Wójta, wynika m.in. że:

„Gmina Powidz, korzystając z upoważnienia zawartego w art. 13 ust. 3 ustawy o Policji, mogła uczestniczyć w pokrywaniu wydatków inwestycyjnych, modernizacyjnych i kosztów wyposażenia jednostek organizacyjnych Policji. Poniesione wydatki dotyczyły właśnie pierwszego wyposażenia pomieszczeń przeznaczonych dla Policji, znajdujących się w budynku remizy – a więc w ramach realizowanej gminnej inwestycji OSP. Wyposażenie to zapewniało pełne wykorzystanie i oddanie do użytku pomieszczeń powstałych w wyniku przebudowy i rozbudowy budynku (...).

- 3) w umowie użyczenia lokalu użytkowego o pow. 144,20 m² na rzecz Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu, Gmina Powidz reprezentowana przez Wójta Gminy, zobowiązała się do wybudowania do dnia 31.03.2025 r., na nieruchomości oznaczonej nr działki 1023, i oddania do bezpłatnego korzystania Komendzie Wojewódzkiej

w Poznaniu, dwustanowiskowego garażu blaszanego o łącznej powierzchni 36 m², z przeznaczeniem dla pojazdów służbowych Policji.

W złożonym wyjaśnieniu Wójt Gminy Powidz wskazał: „Ujęte w użyczeniu zobowiązanie do zapewnienia garażu dla policji zostało potraktowane na etapie podpisywania umowy użyczenia jako wydatek ze środków bieżących, jednakże po analizie rodzaju wydatku i uznaniu go za majątkowy, nie podjęto realizacji zapisów umowy użyczenia w przedmiocie zobowiązania do sytuowania garażu z powodu braku ujęcia wydatku majątkowego w uchwale budżetowej. Zaniechano działań z uwagi na brak środków w budżecie realizacji tego zobowiązania.”

14. Kontrola w zakresie realizacji umowy dzierżawy części nieruchomości oznaczonej jako działki geodezyjne o nr ewid. 233/8 oraz 232/1 obręb Powidz (0004), dla których Sąd Rejonowy w Słupcy prowadzi księgę wieczystą nr KN1S/00017333/3/, przez Spółdzielnię Socjalną „Razem dla Środowiska” z siedzibą w Ostrowitem, na podstawie zawartej z Gminą Powidz umowy z dnia 29.12.2021 roku, zmienionej Aktem Notarialnym Repertorium A Nr 8957/2022 z dnia 30.09.2022 r. Zgodnie z umową nieruchomość stanowi składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Ługi, gmina Powidz, które zostało zamknięte decyzją Marszałka Województwa Wielkopolskiego z dnia 6 sierpnia 2018 r. Teren podlega procesowi rekultywacji. Teren przeznaczony do oddania w dzierżawę oznaczony jest w uchwale nr XIV/119/19 Rady Gminy Powidz z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu w miejscowości Ługi (Dz. Urz. Woj. Wlkp., z 30 grudnia 2019 r., poz. 11357) symbolem K- teren infrastruktury technicznej – kanalizacja – oczyszczalnia ścieków. Stosownie do § 4 pkt 5 umowy dzierżawca zobowiązany jest do rekultywacji zamkniętego składowiska odpadów, o którym mowa w umowie zgodnie z wszystkimi przepisami prawa powszechnie obowiązującego w tym zakresie oraz aktami administracyjnymi.

Zgodnie z § 4 ust. 10 i 11 umowy dzierżawy dzierżawca zobowiązał się nieodpłatnie przyjmować w ramach rekultywacji składowiska odpady objęte gminnym systemem gospodarowania odpadów z nieruchomości położonych na terenie Gminy Powidz. Dzierżawca ma prawo do odpłatnego przyjmowania w ramach rekultywacji odpadów na składowisko odpadów, po zaakceptowaniu przez Wydzierżawiającego cennika składowania odpadów oraz harmonogramu przyjmowania odpadów z podziałem na poszczególne miesiące. Aktualizacja dokumentów wymaga zgody Wydzierżawiającego.

Stosownie do § 6 ust. 1 Dzierżawca zobowiązała się płacić Wydzierżawiającemu czynsz dzierżawy w kwocie 10 złotych netto za każdą tonę odpadów przyjętych odpłatnie na składowisko odpadów przez Dzierżawcę, z wyłączenie odpadów o których mowa w § 4 ust. 10 umowy.

- 1) stwierdzono przypadki ewidencji operacji gospodarczych w księgach rachunkowych z naruszeniem art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości w związku z § 26 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342), zgodnie z którymi do ksiąg rachunkowych danego miesiąca należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym miesiącu, a mianowicie:

- a) Faktura nr 10/UG/1/2025 wystawiona w dniu 07.02.2025 r. (data sprzedaży 07.02.2025 r.) na kwotę netto 15.631,20 zł, podatek VAT 23% - 3.595,18 zł, 19.226,38 zł z VAT dotyczy czynszu dzierżawnego za miesiąc listopad 2024 r. – zapłata w dniu 10.02.2025 r. – WB nr 027/2025 r., została wprowadzona do ksiąg

rachunkowych miesiąca, w którym nastąpiła zapłata czynszu dzierżawnego tj. do miesiąca lutego 2025 r.

- b) Faktura nr 10/UG/2/2025 wystawiona w dniu 20.02.2025 r. (data sprzedaży 20.02.2025r.) na kwotę netto 736,00 zł, podatek VAT 23% - 169,28 zł, 905,28 zł z VAT dotyczy czynszu dzierżawnego za miesiąc grudzień 2024 r. – zapłata w dniu 13.03.2025 r. – WB nr 050/2025 r.; dekretacja (PK z 13.03.2025 r.), została wprowadzona do ksiąg rachunkowych miesiąca, w którym nastąpiła zapłata czynszu dzierżawnego tj. do miesiąca marca 2025 r.

Powyższe faktury były pierwszymi fakturami wystawionymi na podstawie § 6 ust. 3 umowy, zgodnie z którym Dzierżawca zobowiązany był w terminie do 10 dnia następnego miesiąca przedstawić Wydzierżawiającemu zestawienie odpadów przyjętych na składowisko odpadów w ramach rekultywacji w danym miesiącu. Na tej podstawie Wydzierżawiający winien wystawić fakturę VAT w kwocie 10 zł netto za każdą tonę odpadów przyjętych odpłatnie przez Dzierżawcę (zgodnie ze złożonym zestawieniem odpadów przez Dzierżawcę), płatną przez Dzierżawcę w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia (§ 6 ust. 1 umowy).

Z ustaleń kontroli wynika, że pierwsze zestawienie odpadów przyjętych na składowisko odpadów w ramach rekultywacji przez Dzierżawcę, złożone do Urzędu Gminy Powidz przez Dzierżawcę dotyczyło miesiąca listopada 2024 r. oraz miesiąca grudnia 2024 r., podczas gdy umowa obowiązuje od dnia 29.12.2021 r.

- 2) Stwierdzono, że zgodnie z § 6 ust. 2 umowy, potwierdzenia ilości, wagi oraz jakości odpadów przyjętych na składowisko odpadów, dokonuje upoważniony pracownik Wydzierżawiającego, jednakże Gmina Powidz nie ujęła obowiązków wynikających z § 6 ust. 2 umowy pracownikowi, w zakresie czynności pracownika.

W złożonym wyjaśnieniu Wójt Gminy Powidz wskazał:

„(...)Pracownik Wydzierżawiającego nie został upoważniony do potwierdzenia ilości, wagi oraz jakości odpadów przyjętych na składowisko odpadów. Obowiązki te nie zostały literalnie określone w zakresie czynności tej osoby. Jednakże pracownicy Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych nadzorują działania realizowane na terenie PSZOK oraz składowiska odpadów podczas codziennie wykonywanych obowiązków. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości zobowiązani są do niezwłocznego powiadomienia przełożonego w tym zakresie. Ponadto na terenie PSZOKu zainstalowano monitoring usprawniający działania kontrole w tym zakresie (...).”

- 3) Zgodnie z umową dzierżawy zawartą w dniu 29.12.2021 r., zmienioną Aktem Notarialnym Repertorium A Nr 8957/2022 z dnia 30.09.2022 r., w § 5 ust. 2 zapisano, że Wydzierżawiający ma prawo do kontroli przedmiotu umowy dzierżawy przy udziale Dzierżawcy oraz kontroli dokumentacji i realizacji wszystkich obowiązków Dzierżawcy w zakresie rekultywacji składowiska odpadów.

W trakcie kontroli nie przedłożono żadnej dokumentacji, która potwierdzałaby przeprowadzenie kontroli, o której mowa w § 5 ust. 2 umowy.

W złożonym wyjaśnieniu Wójt Gminy Powidz wskazał:

„(...) Wydzierżawiający kilkakrotnie przeprowadził wizję lokalną na przedmiotowym składowisku. Za każdym razem była to kontrola w terenie, polegająca na obserwacji postępów, jakie działy się w trakcie realizacji zadania oraz omówienia ewentualnych kwestii budzących wątpliwości. Jedną z wizji odbyła się również z udziałem Radnych Gminy Powidz. Z ww. oględzin nie sporządzono żadnej dokumentacji kontrolnej, a kontrole przebiegały pomyślnie, bez uwag i zarzutów skierowanych w stronę Dzierżawcy. Ponadto Dzierżawca sukcesywnie nadzorowany jest także przez Wojewódzki

Inspektorat Ochrony Środowiska w oparciu o przepisy ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1587 ze zm.) w zakresie prac nad rekultywacją odpadów na tym składowisku (...)”;

- 4) stwierdzono, że wystąpiły przypadki przyjmowania przez pracownika Urzędu Gminy Powidz składanych zestawień odebranych na składowisko odpadów, które nie zawierają daty ich sporządzenia, oznaczenia podmiotu, który złożył je do Gminy oraz podpisu (pieczętki) osoby, która sporządziła te zestawienia.

W złożonym wyjaśnieniu Wójt Gminy Powidz wskazał:

„(...) Zestawienia przekazane do Urzędu miały charakter technicznego wydruku pomocniczego wygenerowanego z wewnętrznego programu ewidencyjnego (MS Excel), który Spółdzielnia prowadzi równoległe do systemu BDO.

Kluczowe znaczenie mają:

- *karty przekazania odpadów (KPO),*
- *ewidencja masowa i jakościowa,*
- *moduł BDO, który ma status urzędowego rejestru państwowego.*

Z tego względu pracownik Urzędu przyjął dokument w tej formie, uznając, że pełna i wiążąca dokumentacja znajduje się w systemie BDO, a wydruk stanowił materiał pomocniczy, na podstawie którego Wyzierżawiający wystawił fakturę VAT.

Ponadto przedmiotowe zestawienia Dzierżawca dostarczał Wyzierżawiającemu drogą mailową, wobec czego za datę sporządzenia oraz dostarczenia dokumentów uważa się termin nadesłania e-maila na skrzynkę mailową Urzędu Gminy Powidz (...)”.

Odpowiedzialnymi za powstałe nieprawidłowości są pracownicy w zakresie wykonywanych przez nich czynności oraz Wójt Gminy Powidz i Skarbnik poprzez nienależyte wypełnianie obowiązków wynikających z przepisów prawa.

II.

W zakresie kontroli zagadnień dotyczących naliczania i ewentualnej egzekucji udzielonych bonifikat na podstawie art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1990, ze zm., od 21.10.2021 r. Dz. U. z 2021 r. poz. 1899, ze zm., od 24.02.2023 r. Dz. U. z 2023 r. poz. 344, ze zm. od 30.07.2024 r. Dz. U. z 2024 r. poz. 1145, ze zm.) kontrola wykazała, że Rada Gminy Powidz podejmuje uchwały w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie bonifikaty przy sprzedaży konkretnej nieruchomości.

W okresie od poprzedniej kontroli do obecnej (2021-2024) dokonano sprzedaży 4 lokali mieszkalnych z udzieleniem bonifikaty dla trzech lokali na łączną kwotę 8.100,00 zł, na podstawie Uchwały Rady Gminy Powidz Nr XVIII/151/2020 z dnia 25 czerwca 2020 r., w której udzielono bonifikaty w wysokości 10%, pod warunkiem, że:

- *najemca złoży pisemny wniosek o wykup lokalu mieszkalnego najpóźniej do dnia 31 sierpnia 2020 r.,*
- *dokona jednorazowej zapłaty ceny za lokal,*
- *przeniesienie prawa własności lokalu mieszkalnego nastąpi najpóźniej do dnia 31 grudnia 2020 r.*

Ze względu na COVID Rada Gminy Powidz podjęła uchwałę nr XXIII/193/20 z dnia 30.12.2020 r. i zmieniła termin przeniesienia prawa własności do 31 stycznia 2021 r.

Wszystkie w/w sprzedaży miały miejsce w 2021 r.

Obowiązki związane z udzielaniem i ewentualnym zwrotem udzielonych bonifikat przypisano w Urzędzie Gminy Powidz jednemu pracownikowi, który monitoruje sprzedaż lokali mieszkalnych na podstawie aktów notarialnych przesyłanych przez kancelarie notarialne.

W okresie od poprzedniej kontroli kompleksowej gospodarki finansowej przeprowadzonej przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Poznaniu do obecnej (lata 2021-2024) nie wystąpiły przypadki wezwań do zwrotu udzielonych bonifikat a także kierowania spraw na drogę postępowania sądowego w celu odzyskania udzielonej bonifikaty.

III.

Kontrola osiągnięcia wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli, o których mowa w ustawie z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2023 r. poz. 984, ze zm., od 04.07.2024 r. Dz. U. z 2024 r. poz. 986, ze zm.) wykazała, że sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli w szkołach prowadzonych przez Gminę Powidz sporządzono w dniu 16 stycznia 2025 r., a więc zgodnie z art. 30a ust. 4 ustawy Karta Nauczyciela.

Po ustaleniu średniorocznej struktury zatrudnienia nauczycieli oraz porównaniu wynagrodzeń z faktycznie wypłaconymi wynagrodzeniami, ustalono, że w 2024 roku wysokość średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3 ustawy Karta Nauczyciela osiągnęli nauczyciele na wszystkich stopniach awansu zawodowego i nie zachodziła konieczność wypłaty jednorazowego dodatku uzupełniającego.

Przedstawiając Panu Wójtowi ustalenia kontroli, Regionalna Izba Obrachunkowa w Poznaniu wnosi o ich wykorzystanie w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości oraz usprawnienia gospodarki finansowej Gminy Powidz, w tym poprzez realizację poniższych wniosków pokontrolnych.

1. Zobowiązać Skarbnika i służby finansowe do wyeliminowania nieprawidłowości w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych oraz do przestrzegania zasad zawartych w:

- ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483),
- ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm.),
- rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342, ze zm.),
- uregulowaniach wewnętrznych,

a w szczególności:

1) księgi rachunkowe Urzędu prowadzić:

- a) rzetelnie dokonując w nich zapisów odzwierciedlających stan rzeczywisty, zgodnie z art. 24 ust. 1 w związku z ust. 2 ustawy o rachunkowości,
- b) zapisów w księgach rachunkowych dokonywać na podstawie dowodów księgowych stwierdzających dokonanie operacji gospodarczej stosownie do art. 20 ust. 2 ustawy o rachunkowości,
- c) stosować przyjęte zasady (politykę) rachunkowości, rzetelnie i jasno przedstawiając sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy, zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o rachunkowości,
- d) zdarzenia ujmować w księgach rachunkowych i wykazywać w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną, zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy o rachunkowości;

2) opracować i wdrożyć instrukcję dotyczącą prowadzenia kont podatkowych w formie załącznika do polityki rachunkowości;

- 3) zaprzestać prowadzenia ewidencji księgowej przy wykorzystaniu programów nieprzeznaczonych do prowadzenia ksiąg rachunkowych w rozumieniu ustawy o rachunkowości, w szczególności arkuszy kalkulacyjnych Microsoft Excel;
- 4) uzupełnić politykę rachunkowości o wykaz ksiąg rachunkowych oraz zbiorów danych wykorzystywanych w systemach komputerowych, z opisem ich struktury i funkcji, zapewniając zgodność z art. 10 ust.1 pkt 3 oraz art. 13 ust.3–5 ustawy o rachunkowości,
- 5) przestrzegać zasad funkcjonowania kont wynikających z Planu kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych stanowiącego załącznik nr 2 do rozporządzenia oraz przepisów wewnętrznych, a mianowicie:
 - a) na koncie 133 „Rachunek budżetu” ujmować tylko środki zaliczane do dochodów budżetu;
Ewidencję pozabudżetowych środków pieniężnych otrzymywanych na specjalnie wyodrębnione rachunki bankowe prowadzić na przeznaczonym dla tego celu koncie 139 „Inne rachunki bankowe” w księgach rachunkowych Urzędu Gminy w sposób zgodny z zasadami funkcjonowania tego konta określonymi w Planie kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych będącym załącznikiem nr 3 do rozporządzenia, celem przestrzegania art. 4 ust. 1 i ust. 2 ustawy o rachunkowości,
 - b) na koncie 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych” ujmować wszystkie dochody realizowane przez jednostki budżetowe, zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości,
 - c) na koncie 240 „Pozostałe rozrachunki” ujmować operacje zgodnie z zasadami funkcjonowania konta określonymi w rozporządzeniu i przepisach wewnętrznych;
- 6) przestrzegać zasad funkcjonowania kont wynikających z Planu kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych stanowiącego załącznik nr 3 do rozporządzenia oraz przepisów wewnętrznych, a mianowicie:
 - a) zaprzestać ujmowania na koncie 224 wpłat na Fundusz Wsparcia Policji, ponieważ wpłaty te nie stanowią dotacji w rozumieniu art. 126 ustawy o finansach publicznych,
 - b) na koncie 224 „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich” ujmować operacje zgodnie z zasadami funkcjonowania konta określonymi w rozporządzeniu i przepisach wewnętrznych,
 - c) zakupy i zapłatę pozostałych środków trwałych ujmować w księgach rachunkowych na kontach zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości:
 - Wn konta 013 / Ma konta 201 przy zakupie,
 - Wn konta 201 / Ma konta 130 przy zapłacie,
 - Wn konto 401 / Ma konto 072 - umorzenie pozostałych środków trwałych do 10.000 zł
 - d) na koncie 141 „Środki pieniężne w drodze” ujmować operacje zgodnie z zasadami funkcjonowania konta określonymi w rozporządzeniu i przepisach wewnętrznych,
 - e) na koncie 245 „Wpływy do wyjaśnienia” ujmować operacje zgodnie z zasadami funkcjonowania konta określonymi w rozporządzeniu i przepisach wewnętrznych,
 - f) na koncie 998 „Zaangażowanie wydatków roku bieżącego” zapisów w księgach rachunkowych dokonywać w momencie zawarcia umowy, wydania decyzji lub dokumentu zobowiązującego do wydatku,
 - g) odsetki od zaległych należności ujmować na odpowiednich kontach przychodów lub kosztów finansowych zgodnie z charakterem odsetek. Stosować prawidłowo odpisy aktualizujące wartość należności zgodnie z § 10 ust. 1 i 4 rozporządzenia,

- h) na koncie 290 „Odpisy aktualizujące należności” ujmować operacje zgodnie zasadami funkcjonowania konta określonymi w rozporządzeniu i przepisach wewnętrznych;
- 7) zapisów w księgach rachunkowych dokonywać zgodnie z ustawą o rachunkowości, na podstawie dowodów księgowych stwierdzających dokonanie operacji gospodarczej;
- 8) przestrzegać aby samorządowe instytucje kultury miały odrębne rachunki bankowe, niezależne od rachunku budżetu Gminy, stosownie do przepisów art. 264 ustawy o finansach publicznych i art. 17 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2020 r. poz. 194, ze zm.).
2. Przy sporządzaniu sprawozdań w zakresie operacji finansowych przestrzegać przepisów rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 652), w szczególności w sprawozdaniach Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji dane wykazywać na podstawie ewidencji i dokumentów zgodnie z przepisami rozdziału 1 Instrukcji sporządzania sprawozdań stanowiącej załącznik nr 8 do rozporządzenia.
3. Zapewnić, aby, stosownie do art. 4a ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm.), sprawozdanie finansowe, w szczególności bilans Urzędu Gminy w Grodźcu spełniały wymagania przewidziane w ustawie, w tym:
- 1) zdarzenia, w tym operacje gospodarcze wykazywać w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną, stosownie do art. 4 ust. 2 ustawy o rachunkowości,
 - 2) w bilansie umieścić prawidłowe informacje ujęte we wzorze bilansu jednostki budżetowej lub samorządowego zakładu budżetowego stanowiącym załącznik nr 5 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342, ze zm.), rzetelnie i jasno przedstawiając sytuację finansową oraz wynik finansowy, stosownie do art. 4 ust. 1 ustawy o rachunkowości a w szczególności:
 - a) wartości zobowiązań finansowych w księgach rachunkowych ujmować oraz wykazywać w sprawozdaniach finansowych w wysokości odpowiadającej rzeczywistej kwocie zobowiązań, wynikającej z prawidłowo i kompletnie ujętych w księgach rachunkowych dowodów księgowych,
 - b) wartość zobowiązań krótkoterminowe (do 12 miesięcy) wykazywać w bilansie zgodnie ze stanem rzeczywistym wynikającym z harmonogramów spłat,
4. Przy inwentaryzacji składników majątkowych przestrzegać przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm.), a w szczególności:
- 1) inwentaryzację materiałów przeprowadzać drogą spisu z natury, zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy o rachunkowości;
 - 2) likwidacji składników majątkowych dokonywać z zachowaniem zasad określonych w ustawie o rachunkowości oraz regulacjach wewnętrznych, w szczególności na podstawie protokołów sporządzonych przez komisję likwidacyjną;

- 3) inwentaryzację środków trwałych powierzonych jednostkom OSP działającym jako stowarzyszenia przeprowadzać zgodnie z art. 26 ust. 2 w związku z art. 4 ust. 5 ustawy o rachunkowości, tj. w drodze pisemnej weryfikacji stanu tych składników;
- 4) w zakresie gospodarowania drukami ścisłego zarachowania:
 - a) zapewnić rzetelne prowadzenia księgi druków ścisłego zarachowania,
 - b) dokonać aktualizacji zakresu czynności księgowej prowadzącej księgę w celu odzwierciedlenia faktycznie wykonywanych zadań,
 - c) zapewnić prawidłowy obieg, ewidencjonowanie i rozliczanie druków ścisłego zarachowania, w szczególności poprzez zobowiązanie Przewodniczącej komisji inwentaryzacyjnej do zwrotu niewykorzystanych arkuszy spisu z natury do ewidencji celem ich kontroli i prawidłowego ujęcia. Ponadto zapewnić, aby po zakończeniu inwentaryzacji wszystkie arkusze spisu z natury, zarówno wykorzystane, jak i niewykorzystane, zostały rozliczone i zarchiwizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi jednostki,
 - d) zapewnić prowadzenie kart drogowych jako druków ścisłego zarachowania, zgodnie z obowiązującymi regulacjami wewnętrznymi, w szczególności Zarządzeniem Nr 171/2017 Wójta Gminy Powidz;
- 5) inwentaryzację środków trwałych trudno dostępnych, w tym gruntów przeznaczonych pod drogi oraz obiektów inżynierii lądowej i wodnej, przeprowadzać metodą weryfikacji danych księgowych, polegającą na porównaniu zapisów ksiąg rachunkowych z dokumentacją źródłową i wtórną, w szczególności ewidencją dróg, dokumentacją techniczną, mapami oraz dokumentacją geodezyjną i prawną.
Przebieg i wyniki weryfikacji dokumentować w sposób umożliwiający jednoznaczne potwierdzenie zgodności stanu księgowego ze stanem rzeczywistym;
- 6) dokumenty przyjęcia środków trwałych (OT) sporządzać w sposób kompletny i rzetelny, poprzez obowiązkowe uzupełnianie pełnej charakterystyki każdego środka trwałego, umożliwiającej jego jednoznaczną identyfikację, prawidłową ewidencję i amortyzację.
- Ponadto uzupełnić brakujące dane opisowe w zakresie już ujętych składników majątkowych, w celu zapewnienia zgodności ewidencji z przepisami art. 22 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 poz. 120, ze zm.) oraz zasadami polityki rachunkowości jednostki;
- 7) zapewnić prowadzenie ewidencji gminnego zasobu nieruchomości zgodnie z art. 23 ust. 1c pkt 4–7 ustawy o gospodarce nieruchomościami, poprzez uzupełnienie wykazu nieruchomości o wszystkie wymagane dane, w szczególności informacje dotyczące użytkowników wieczystych, ograniczeń w rozporządzaniu nieruchomościami oraz obciążeń hipotecznych;
- 8) ewidencję szczegółową do konta 011 „Środki trwałe”, grupa 0 – Grunty, prowadzić zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o rachunkowości oraz zasadami opisanymi w części II – „Opis kont”, ust. 1, pkt 2 załącznika nr 3 do rozporządzenia w sprawie planu kont, tj. w sposób umożliwiający ustalenie wartości początkowej poszczególnych działek, przeprowadzenie inwentaryzacji gruntów wraz z ich weryfikacją oraz porównanie danych ewidencji księgowej z ewidencją Gminnego Zasobu Nieruchomości, celem zapewnienia rzetelności i zgodności danych wykazywanych w sprawozdaniach finansowych;
- 9) w zakresie gospodarowania materiałami, ewidencji i inwentaryzacji:
 - a) uregulować w polityce rachunkowości stosowanej metody odpisów materiałów do kosztów zgodnie z art. 10 ust. 1 i 2 oraz art. 17 ust. 2 ustawy o rachunkowości oraz zapewnić spójność opisu kont w Zakładowym Planie Kont z przyjętą metodą ewidencji materiałów,
 - b) inwentaryzację materiałów przeprowadzać drogą spisu z natury, zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy o rachunkowości,

- c) uregulować zasady gospodarowania paliwem przez jednostki OSP oraz dokonywania rozliczeń jego zużycia;
- 10) środki trwałe o wartości poniżej 10.000 zł ujmować w księgach rachunkowych Urzędu Gminy Powidz zgodnie z zasadami funkcjonowania kont: 011 „Środki trwałe”, 071 „Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych”, 013 „Pozostałe środki trwałe” oraz 072 „Umorzenie pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych”, określonymi w Zakładowym Planie Kont, stanowiącym załącznik nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 11) do ksiąg rachunkowych danego miesiąca wprowadzać w postaci zapisu każde zdarzenie które nastąpiło w tym miesiącu, zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości w związku z § 26 ust. 2 rozporządzenia. Sporządzanie protokołu oceny i wyceny składników majątku ruchomego przez komisję w oparciu o wnioski komórki organizacyjnej przed spisaniem ich z ewidencji, zgodnie z regulaminem gospodarowania składnikami majątku ruchomego (Zarządzenie Nr 29/19);
 - 12) likwidację składników majątku ruchomego przeprowadzać zgodnie z przepisami wewnętrznymi zawartymi w Zarządzeniu Nr 29/19 z dnia 1 kwietnia 2019 r. określającym regulamin gospodarowania majątkiem ruchomym oraz zgodnie z przepisami ustawy o odpadach. Zapewnić pełną dokumentację przekazania odpadów powstałych w wyniku likwidacji składników majątku ruchomego, w tym prowadzenie kart przekazania odpadów zgodnie z art. 66 ust. 1 w zw. z art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2023 r., poz. 1587, ze zm.);
 - 13) w księgach rachunkowych do wartości początkowej środka trwałego doliczać wszystkie koszty bezpośrednio związane z nabyciem gruntów stosownie do art. 31 ustawy o rachunkowości;
 - 14) inwentaryzacji środków pieniężnych w drodze, przeprowadzać zgodnie z art. 27 ust. 2 ustawy o rachunkowości.
Zapewnić aby protokoły weryfikacji kont 140 i 141 rzetelnie odzwierciedlały stan faktyczny oraz ujawniały wszelkie nieprawidłowości wykryte podczas inwentaryzacji;
 - 15) inwentaryzację konta 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” przeprowadzać poprzez porównanie sald księgowych z dokumentami źródłowymi. Szczegółowo dokumentować weryfikację poszczególnych dłużników. Zapewnić, aby protokoły inwentaryzacyjne umożliwiały ocenę rzetelności i kompletności inwentaryzacji oraz wiarygodności danych księgowych.
5. Zapewnić nadzór i kontrolę nad systemem wymiaru, poboru dochodów podatkowych, przestrzegać przepisów ustaw podatkowych oraz ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2025 r. poz. 111), a w szczególności:
- 1) rozważyć możliwość przeprowadzenia kontroli podatkowych na podstawie art. 281 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa celem sprawdzenia czy kontrolowani wywiązują się z obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego,
 - 2) przestrzegać art. 3 ust. 1 pkt 4 lit. a) ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 707), zgodnie z którym podatnikami podatku od nieruchomości są osoby fizyczne, osoby prawne, jednostki organizacyjne, w tym spółki nieposiadające osobowości prawnej, będące posiadaczami nieruchomości lub ich części albo obiektów budowlanych lub ich części stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, jeżeli posiadanie, wynika z umowy

- zawartej z właścicielem, (...) z wyjątkiem posiadania przez osoby fizyczne lokali mieszkalnych niestanowiących odrębnych nieruchomości, mając na uwadze art. 7 ust. 1 pkt 15 cyt. ustawy, zgodnie z którym zwalnia się od podatku od nieruchomości grunty i budynki lub ich części, stanowiące własność gminy, z wyjątkiem zajętych na działalność gospodarczą lub będących w posiadaniu innych niż gmina jednostek sektora finansów publicznych oraz pozostałych podmiotów;
- 3) egzekwować obowiązek składania deklaracji na podatek od nieruchomości, wynikający z przepisów art. 3 ust. 1 pkt 1 i pkt 4 lit. a w związku z art. 6 ust. 9 pkt 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, od jednostek OSP, które wykorzystują nieruchomości gminne, również w sytuacji gdy powierzchnie zajmowane przez ww. podmioty podlegają zwolnieniu z podatku od nieruchomości na podstawie stosownej uchwały Rady Gminy. W przypadku niewywiązywania się z powyższego obowiązku przez OSP, podejmować w stosunku do podatnika działania, polegające między innymi na wzywaniu do złożenia deklaracji na podstawie art. 274a § 1 ustawy Ordynacja podatkowa, w celu zapewnienia prawidłowego ustalenia skutków zwolnień w ww. podatku, wykazywanych w sprawozdaniach budżetowych Gminy;
- 4) przestrzegać art. 272 pkt 3 ustawy Ordynacja podatkowa, zgodnie z którym Organy podatkowe pierwszej instancji, z zastrzeżeniem art. 272a, dokonują czynności sprawdzających, mających na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami, Potwierdzać w formie adnotacji fakt dokonywania przez organ podatkowy czynności sprawdzających, wymaganych w art. 272 ustawy Ordynacja podatkowa, w zakresie poprawności danych zawartych w deklaracjach na podatek od nieruchomości, stosownie do wymogu art. 177 ustawy Ordynacja podatkowa,
- 5) wydawać postanowienia o zaliczeniu nadpłaty z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami na poczet zobowiązań bieżących lub zaległych zgodnie z art. 76a § 1 ustawy Ordynacja podatkowa w związku z art. 6q ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2025 r. poz.733).
6. Wynagrodzenie pracownikom przyznawać w wysokości określonej dla danej kategorii zaszergowania w regulaminie wynagradzania pracowników Urzędu Gminy Powidz, mając na uwadze, iż stosownie do art. 39 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1135) kompetencje do ustalenia maksymalnego poziomu wynagrodzenia zasadniczego dla danej kategorii zaszergowania pracownika należą do pracodawcy.
7. Rozważyć włączenie prowadzenia rejestru wyborców do zakresu czynności wykonywanych w ramach zadań zleconych gminie.
8. Zapewnić, aby czynności z zakresu prawa pracy wobec Wójta związane z nawiązaniem i rozwiązaniem stosunku pracy, wykonywał Przewodniczący Rady Gminy Powidz, stosownie do art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1135). Przestrzegać zasad udzielania urlopów wypoczynkowych pracownikom aby nie zachodziła potrzeba wypłaty ekwiwalentu. Na podstawie art. 171 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r., poz.1691), w przypadku zawierania kolejnej umowy o pracę bezpośrednio po rozwiązaniu lub wygaśnięciu poprzedniej umowy o pracę z pracownikiem, który nie wykorzystał przysługującego mu urlopu, dążyć do uzgodnienia, co do wykorzystania niewykorzystanego urlopu w czasie pozostawania tego pracownika w stosunku pracy na podstawie kolejnej umowy.

9. W zakresie gospodarowania mieniem komunalnym przestrzegać przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145, ze zm.), w szczególności zachować szczególną staranność w zarządzaniu mieniem gminnym korzystając z możliwości dokonywania okresowej aktualizacji opłaty rocznej z tytułu wieczystego użytkowania gruntów, o której mowa art. 77 ustawy o gospodarce nieruchomościami.
10. Przygotować i przedłożyć Radzie Gminy Powidz do uchwalenia projekt uchwały w sprawie szczegółowych zasad i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym przypadających Gminie Powidz lub jej jednostkom organizacyjnym wymienionym w art. 9 pkt 3, 4 i 13 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483).
11. Podjąć działania w celu powołania zastępcy Wójta Gminy Powidz w celu realizacji obowiązku wynikającego z art. 26a ust. 1 w związku z ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153, ze zm.).
12. Wsparcia Policji dokonywać zgodnie z art. 13 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2025 r. poz. 636, ze zm.) tj. za pośrednictwem Funduszu Wsparcia Policji. Z przepisów tych wynika, iż wyłączną formą wsparcia jest przekazanie środków finansowych z budżetu gminy na Fundusz. Przepisy ustawy o policji jak również ustawy o finansach publicznych nie przewidują wsparcia o rzeczowym charakterze.
13. Zwiększyć nadzór nad realizacją zapisów umowy z dnia 29.12.2021 r., zmienionej Aktem Notarialnym Repertorium A Nr 8957/2022 z dnia 30.09.2022 r., a w szczególności przedstawiania przez dzierżawcę zestawienia odpadów przyjętych w danym miesiącu, w terminie określonym w umowie tj. do 10 dnia następnego miesiąca, co umożliwi terminowe wystawianie faktur VAT z tytułu czynszu dzierżawnego.

O sposobie realizacji wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania należy, zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, powiadomić Regionalną Izbę Obrachunkową w Poznaniu w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Izby. Zastrzeżenia składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, za pośrednictwem Prezesa Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżeń może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie. Bieg terminu, o którym mowa wyżej ulega zawieszeniu na czas rozpatrzenia zastrzeżenia w odniesieniu do wniosków pokontrolnych objętych zastrzeżeniem.

Prezes Regionalnej Izby
Obrachunkowej w Poznaniu

(-) Grażyna Wróblewska

Elektronicznie podpisany przez
Grażyna Wróblewska; RIO w Poznaniu
Data: 2026.01.29 11:28:25 +01'00'

Do wiadomości:
Rada Gminy Powidz